

Informe de Conjuntura

Barcelona, març de 2016

Foment
del Treball Nacional

Via Laietana, 32 · 08003 Barcelona
T. 934 841 200 · F. 934 841 230
foment@foment.com · www.foment.com

Més informació:
Salvador Guillermo (sguillermo@foment.com)
Karina Azar (kazar@foment.com)
Departament d'Economia

TAULA DE CONTINGUT

RESUM EXECUTIU.....	3
ENTORN INTERNACIONAL	6
INCERTESA INTERNACIONAL I AUGMENT DE L'AVERSIÓ AL RISC	11
DEMANDA I ACTIVITAT	13
SECTOR TURÍSTIC.....	17
SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ.....	20
EXPECTATIVES ECONÒMIQUES I SITUACIÓ POLÍTICA	23
MERCAT DE TREBALL	25
PREUS I FINANÇAMENT.....	30
SECTOR PÚBLIC.....	34
INVERSIÓ I DÉFICIT PÚBLICS	36
SECTOR EXTERIOR.....	38

RESUM EXECUTIU

- Tal com assenyalàvem fa un any, en el corresponent informe del mes de març, el 2015 seria un període en el qual es consolidaria el canvi de tendència en el cicle econòmic observat l'any 2014. Si el 2014 va marcar la fi de la recessió, el 2015 va representar la continuïtat de la marxa favorable, i fins i tot de l'impuls, de l'economia, tant a Espanya com a Catalunya.
- El ritme de creixement del PIB en 2015 més que va duplicar els registres de l'any precedent, i la demanda interna va ser el motor de l'economia. L'ocupació va augmentar a taxes properes al producte. Es va recuperar el crèdit i va finalitzar la fragmentació financera a Europa, sota l'estímul monetari del BCE. Al seu torn, va continuar el desapalancament del sector privat, mentre pujava el crèdit nou.
- Per sectors d'activitat, la recuperació econòmica es va manifestar de manera diferent. Per exemple, el sector turístic va marcar registres rècord, mentre que en la construcció la fi de la recessió va implicar millores testimonials respecte als nivells d'anys anteriors.
- És de destacar també, que gran part de l'ajust pressupostari de les finances públiques en els últims anys, va passar en excés per la reducció de la inversió pública a Espanya, la qual cosa resulta evident en comparar amb la resta de les economies europees que també van realitzar importants reduccions del dèficit públic. En aquest sentit, el sector públic ha d'acompanyar la recuperació econòmica i d'aquesta forma també contribuir a la generació d'ocupació.
- El context d'augment de l'activitat econòmica va ser més moderat a Europa, la qual cosa ha col·locat a les economies espanyola i catalana en la banda superior del creixement de les principals economies de l'entorn.
- Durant els últims mesos s'ha produït un important canvi en les perspectives sobre l'evolució de l'economia mundial, sobretot arran de la ralentització de les economies emergents, especialment de la Xina. Nous riscos han de ser considerats provinents de l'àmbit internacional: l'evolució del preu del petroli, els conflictes geopolítics, la normalització de la política monetària als EUA, la major volatilitat als mercats financers, la possibilitat del Brexit i la crisi de refugiats.
- Pel que fa als mercats financers internacionals, recentment s'ha incrementat la incertesa, registrant-se fortes caigudes en els principals indicadors borsaris, per exemple. El context econòmic actual es caracteritza per una política monetària expansiva amb una repatriació de capitals per part de fons sobirans. No obstant això, no cal, a priori, assenyalar aquests episodis com l'anunci d'una recessió.

- A nivell domèstic, s'ha registrat una deteriorament dels indicadors de confiança i sentiment econòmic que podrien estar reflectint els efectes negatius de la situació d'incertesa política a Espanya sobre l'economia.
- Cal esmentar que l'evolució del sector de la construcció i de l'ocupació han estat estretament vinculats, ja que des de 2007 el 50% de la caiguda de l'ocupació total va provenir d'aquest sector, sense explicar els efectes indirectes. Únicament el sector públic va ser capaç de crear ocupació en aquest període. No obstant això, en 2015 la creació d'ocupació a Espanya va ser molt important, amb aproximadament mig milió d'ocupacions netes (40% de l'ocupació generada a la zona euro).
- És important destacar que al llarg de tot el 2015, s'ha produït un fenomen de desapalancament del sector privat de l'economia, és a dir, tant de les empreses com de les famílies, alhora que el flux de crèdit nou anava augmentant. Paral·lelament, va començar a produir-se una reducció important del nivell de morositat en les carteres de les institucions financeres, la qual cosa apunta en la direcció del gradual sanejament del sistema financer espanyol.
- Segons estimacions del govern espanyol, el dèficit públic tancarà el 2015 en el 4,5%, lleugerament superior a l'objectiu de 4,2%. La senda de consolidació pressupostària ha de continuar, amb alguns retocs al calendari, ajornant la consecució de l'objectiu per no perjudicar al procés de recuperació econòmica i de creació d'ocupació.
- Destacar la millora del saldo exterior en 2015, encara que en part ve donada per la reducció de la factura energètica (12.000 milions d'euros). Les exportacions han crescut a xifres rècord a Espanya i Catalunya, però també han pres un fort impuls les importacions no energètiques que han pujat un 12,8% per l'augment de la demanda interna.
- L'any passat es va produir una destacada sortida de capitals de 70.222 milions d'euros, a diferència del 2014 que va registrar una entrada de capitals de 5.557 milions d'euros. No cal oblidar que aquests valors es troben allunyats dels observats en 2011 i 2012, i únicament han tingut una incidència més elevada en els últims mesos de 2015, per la qual cosa donat els fonamentals de l'economia espanyola, i una vegada resolta la percepció d'una certa inestabilitat política, puguin corregir-se aquests fluxos de capital de curt termini.
- No obstant això, les perspectives per a l'evolució de l'economia espanyola i catalana són molt favorables a causa de la bona marxa dels seus fonaments econòmics, malgrat el context internacional més incert. De totes maneres, és d'esperar una lleugera moderació en la pauta de creixement en els propers trimestres.

- Seguiran jugant a favor, encara que amb menor intensitat, els elements que han contribuït a un creixement més accelerat en 2015, com la depreciació de l'euro, el baix preu del petroli i la política monetària acomodaticia a la zona euro. Encara que a més llarg termini, queda pendent la implementació de reformes estructurals per incrementar la productivitat de la nostra economia i el creixement del seu producte potencial.

ENTORN INTERNACIONAL

En l'últim trimestre de 2015 l'augment del PIB, en termes inter trimestrals, de la **zona euro i de la Unió Europea va ser de 0,3%**. D'aquesta forma, es tanca l'any amb una moderació del creixement de l'economia europea respecte als primers dos trimestres, quan el ritme de creixement era entorn del 0,5%. En tot el 2015, **el creixement va ser d'1,5% i d'1,8% a la zona euro i la Unió Europea**, respectivament.

En particular, l'**economia alemana** va continuar creixent, encara que de forma lleugerament més moderada, en creixer, igual que en el tercer trimestre, un **0,3% intertrimestral**, una desena per sota de l'augment dels primers dos trimestres. La principal contribució al creixement de PIB va continuar originant-se des del costat de la demanda domèstica, tant del consum com de la inversió. El sector exterior, per la seva banda, va tenir una contribució negativa al creixement del PIB alemany, ja que les exportacions es van reduir amb més intensitat que les importacions en l'últim trimestre de 2015.

L'**economia francesa**, d'altra banda, va començar l'any amb un fort creixement i després d'estancar-se en el segon trimestre, va repuntar en la segona meitat de l'any però a taxes més moderades. En l'últim trimestre el **creixement va ser de 0,2%**. El consum de les llars va retrocedir, mentre que la inversió es va recuperar. D'altra banda, la contribució del sector exterior va ser negativa ja que el creixement de les exportacions no va aconseguir cobrir l'increment de les importacions.

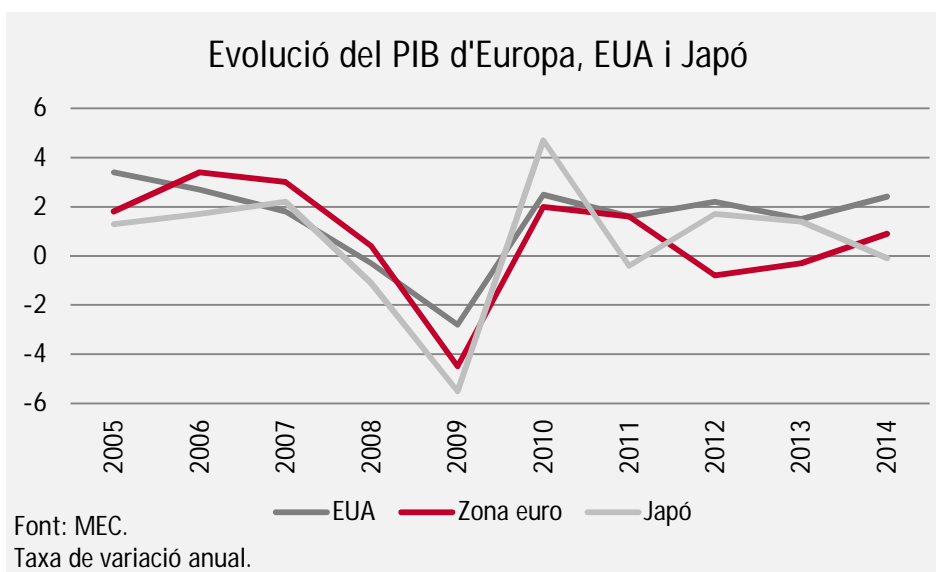
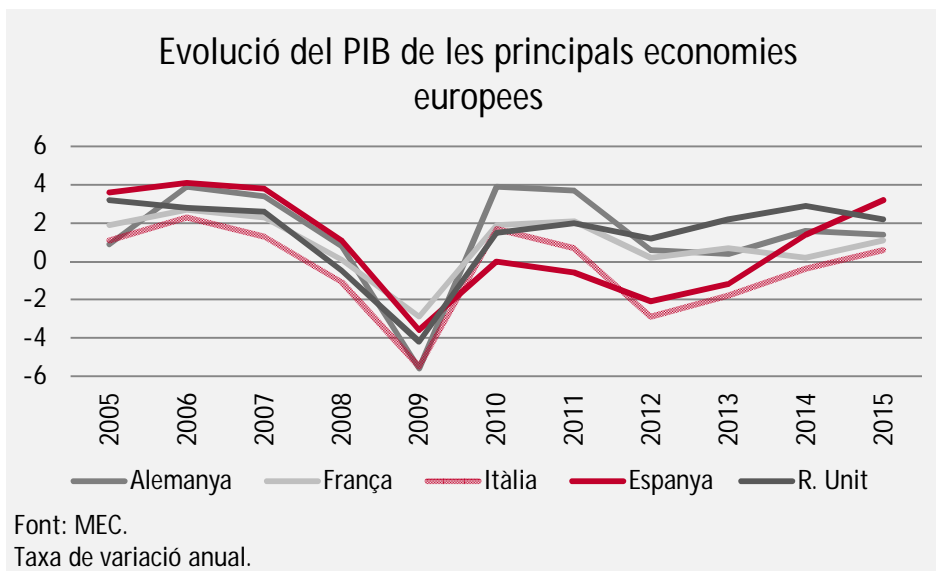
El **PIB d'Itàlia va continuar la seva senda de desacceleració**, amb un increment mínim de 0,1% en el quart trimestre. Al llarg de tot el 2015, malgrat ser el primer any de creixement des del 2011, amb un augment del PIB de 0,7%, l'economia italiana no ha aconseguit mantenir un ritme d'expansió sostingut, al que se sumen les incerteses en relació al seu sistema bancari i la gestió de les carteres de crèdits morosos.

Al seu torn, l'economia del **Regne Unit va continuar en la seva senda d'expansió**, en augmentar un 0,5% intertrimestral, una desena més que en el trimestre anterior. Des de la perspectiva de la demanda, es va incrementar el consum de les llars i la despesa pública, però es va reduir la inversió i es va ampliar el dèficit comercial a causa d'una reducció de les exportacions i un creixement de les importacions.

Quant a l'evolució d'altres economies, als **EUA, es va registrar un nou creixement del PIB**, amb un augment d'1,0% interanual, més moderat que en el trimestre anterior. L'activitat econòmica del quart trimestre als EUA es va beneficiar, en part, de les contribucions positives de la despesa en consum privat, de les inversions residencials i la caiguda de les importacions. En tot 2015, l'augment del PIB va ser de 2,4%.

D'altra banda, l'**economia japonesa**, al llarg de tot l'any, va oscil·lar entre augments i caigudes del PIB. En l'últim trimestre es va contreure, amb una **disminució de 0,4%**. La demanda domèstica es va reduir, per la caiguda del consum privat, encara que la inversió no residencial es va incrementar. A diferència del trimestre anterior, les exportacions van baixar però menys que les importacions, per la qual cosa la contribució del sector exterior va ser lleugerament positiva. En el conjunt de 2015, el

PIB va créixer un 0,4%, després de la lleugera contracció de 2014. En aquest sentit, el Banc de Japó, en la seva reunió de gener, va decidir –a través d'una mesura no anticipada pel mercat– establir un tipus d'interès negatiu (-0,1%) per als comptes de les entitats financeres en aquesta institució, amb l'objectiu d'intentar aconseguir l'objectiu d'inflació del 2,0% "al més aviat possible". **Es tracta de la primera vegada que la taxa de referència se situa en terreny negatiu al Japó.**

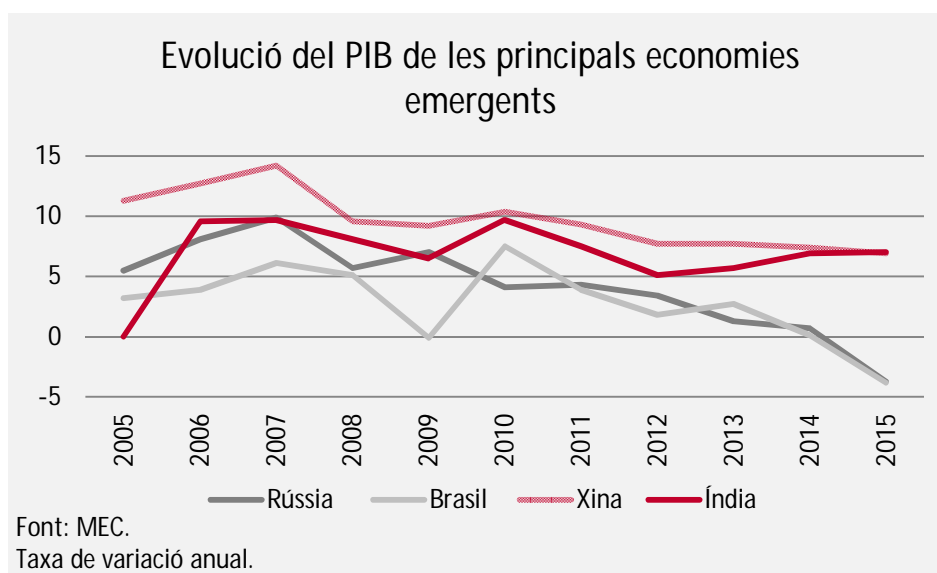

Pel que fa a les economies emergents, cal destacar, que **Xina va créixer un 6,8% interanual** en el quart trimestre de l'any, la qual cosa implica una desena menys respecte a l'augment registrat en el trimestre anterior. En tot el 2015, el creixement va ser de 6,9% (amb un objectiu marcat pel govern xinès de 7,0%), destacant l'augment del sector industrial (6,1%) i del consum de béns minoristes (10,6%), mentre que el valor de les exportacions es va reduir un 1,8% i el de les importacions un 13,2%. Tot això està relacionat amb el **canvi en el patró de creixement de l'economia xinesa,**

menys orientat al sector exterior, i en el qual el valor agregat del sector terciari va arribar a representar ja el 50,5% del PIB total.

A Brasil, el PIB es va reduir un 1,4% intertrimestral en el quart trimestre i un 3,8% en tot 2015. Segons el propi institut d'estadístiques brasiler, es tracta de la reducció més elevada des de l'inici de la sèrie en 1996. Es va registrar una caiguda en la indústria i els serveis, i des de la perspectiva de la demanda es van reduir tots els components, en particular la formació bruta de capital fix. La conjuntura de la principal economia d'Amèrica Llatina, s'està veient afectada per un context polític poc favorable, la persistència de grans desequilibris macroeconòmics i els efectes negatius d'un escenari internacional més volàtil, amb una significativa reducció del preu de les matèries primeres.

Per la seva banda, **l'economia russa**, va presentar una **caiguda del seu PIB de 3,7% en 2015**, front el magre creixement de 0,7% en 2014. Com s'esmentés en altres ocasions, Rússia està travessant un context molt negatiu derivat del fort descens del preu del petroli, i també de les conseqüències arran del conflicte geopolític amb Ucraïna. A això cal sumar els efectes de la depreciació de la seva moneda, els elevats nivells d'inflació i la falta d'inversions.

Les **projeccions econòmiques** realitzades pels organismes internacionals es mantenen, en línies generals, en la **mateixa direcció que l'assenyalada en ocasions anteriors**. Encara que el 2015 ha estat un **any de consolidació de la recuperació econòmica** enfront del 2014, les perspectives sobre l'economia mundial contenen importants **riscos a la baixa**.

L'FMI, per la seva banda, en l'actualització de projeccions del mes de gener, assenyalava que **el repunt de l'activitat mundial serà més gradual que el previst**, especialment en el cas de les economies emergents, mentre que les economies avançades continuaran recuperant-se en forma moderada i desigual. Per tant, les projeccions de creixement mundial per al proper parell d'anys s'han vist revisades a la baixa, amb **un augment de 3,4% en 2016 i de 3,6% en 2017**.

Tres són els elements que, segons el parer de l'FMI, determinen les perspectives actuals sobre l'economia mundial: el **canvi de model productiu a la Xina** cap a una economia més de consum i serveis, en detriment de la manufactura i la inversió; **l'abaratiment de les matèries primeres**, i en particular de l'energia; i **l'enduriment de la política monetària als EUA**, atès que en altres economies avançades es mantenen els estímuls monetaris donada la moderació de la recuperació econòmica.

En la mateixa adreça apunten les previsions realitzades pel **Banc Mundial** en el seu informe sobre Perspectives Econòmiques Globals de gener. En la seva anàlisi s'assenyala l'important impacte de les economies emergents en el creixement mundial a partir del 2000 i, fonamentalment, després de la crisi financera global de 2007-2008. No obstant això, el Banc Mundial destaca que en moltes economies emergents les taxes de creixement econòmic s'han anat reduint des del 2010 i que l'economia global haurà d'adaptar-se a un **nou període, caracteritzat per un creixement més modest en les economies emergents, menors preus dels *commodities* i una contracció dels fluxos de comerç i capitals a nivell internacional**. En aquest sentit, el creixement econòmic mundial esperat pel 2016 és de 2,9% i de 3,1% pel 2017 i 2018.

Un aspecte a destacar segons el Banc Mundial és l'actual feblesa del comerç mundial, ocasionat per una caiguda de la demanda d'importacions per part de les economies emergents, que obeeix, en gran part, a les contraccions del PIB del Brasil i Rússia, el reequilibri de l'economia xinesa i la depreciació de les monedes a diversos països.

D'altra banda, la **Comissió Europa**, en la seva publicació d'hivern, apunta al fet que gran part de l'economia mundial està actualment fent front a importants desafiaments, mentre que el **creixement a Europa es manté a ritmes moderats**. Es preveu que el creixement econòmic continuï sent lent, tant des d'una comparativa històrica com en relació amb altres economies desenvolupades. Pel 2016 s'espera un creixement del **PIB de la zona euro d'1,7% (1,9% Unió Europea) i d'1,9% (2,0% Unió Europea) l'any proper**.

L'escenari econòmic actual a Europa està determinat, segons la Comissió, per elements positius i per factors negatius. Entre els primers, destaquen el **baix preu del petroli, el tipus de canvi de l'euro, la reducció dels costos de finançament i la política fiscal menys restrictiva**. Per la banda negativa, cal esmentar, el menor creixement de les economies emergents, la feblesa del comerç mundial i les tensions geopolítiques.

D'aquesta forma, s'espera que el principal factor de creixement en el mig termini sigui la demanda domèstica, particularment, el consum privat, ja que la inversió sembla no haver desenganxat amb la força que seria desitjable i les exportacions europees estarien sent afectades per el deteriorament de les condicions internacionals, neutralitzant l'efecte positiu de la depreciació de l'euro.

Finalment, l'OCDE projecta un creixement de l'economia mundial per 2016 no superior al de 2015, que ja havia marcat un mínim en els últims cinc anys. Les seves previsions van ser corregides a la baixa a la llum de recents dades més decebedores sobre l'activitat econòmica global.

Per tant, proposa **aprofundir, de manera coordinada, la política fiscal i les reformes estructurals per recolzar la política monetària**, i d'aquesta forma impulsar la demanda. Segons l'OCDE el període de creixement actual estarà caracteritzat per un equilibri de baix creixement, amb una demanda més deprimida, menor inversió i nivells d'inflació moderats. A més, els resultats al mercat laboral no seran satisfactoris i el creixement de la productivitat serà feble.

PREVISIONS DE CREIXEMENT DEL PIB												
Taxa de variació anual	FMI			Comissió Europea			OCDE			BM		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Eco. mundial	3,1	3,4	3,6	3,0	3,3	3,5	3,0	3,0	3,3	2,4	2,9	3,1
Zona euro	1,5	1,7	1,7	1,6	1,7	1,9	1,5	1,8	1,9	1,5	1,7	1,7
EUA	2,5	2,6	2,6	2,5	2,7	2,6	2,4	2,0	2,2	2,5	2,7	2,4
Japó	0,6	1,0	0,3	0,7	1,1	0,5	0,4	0,8	0,6	0,8	1,3	0,9
Alemanya	1,5	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,5	1,8	2,0	-	-	-
França	1,1	1,3	1,5	1,1	1,3	1,7	1,1	1,3	1,6	-	-	-
Itàlia	0,8	1,3	1,2	0,8	1,4	1,3	0,8	1,4	1,4	-	-	-
Espanya	3,2	2,7	2,3	3,2	2,8	2,5	3,2	2,7	2,5	-	-	-
Regne Unit	2,2	2,2	2,2	2,3	2,1	2,1	2,2	2,1	2,0	2,4	2,4	2,2
Xina	6,9	6,3	6,0	6,9	6,5	6,2	6,9	6,5	6,2	6,9	6,7	6,5
Índia	7,3	7,5	7,5	7,2	7,4	7,5	7,4	7,4	7,3	7,3	7,8	7,9
Brasil	-3,8	-3,5	0,0	-3,8	-3,0	0,3	-3,8	-4,0	0,0	-3,7	-2,5	1,4

Font: FMI, Comissió Europea, OCDE, BM.

INCERTESA INTERNACIONAL I AUGMENT DE L'AVERSIÓ AL RISC

En els primers mesos de l'any, certs indicadors avançats i d'alta freqüència, assenyalaven un **fort augment de l'avversió al risc** per part dels agents econòmics internacionals. Això s'ha reflectit, per exemple, en considerables caigudes borsàries en un context **d'elevada volatilitat dels mercats financers** i de gran incertesa sobre diversos factors de risc, que podrien alterar a la baixa les perspectives de creixement globals i, en particular, sembrar dubtes sobre la continuïtat de la recuperació després de l'última crisi econòmica.

El creixement d'Europa està sent més moderat del desitjat, i encara que es mostra resilient a l'empitjorament de les condicions externes, es veuria alterat si els riscos negatius es materialitzessin. ¿Quins són les incerteses que es plantegen actualment i que podrien afectar negativament l'escenari econòmic a curt i mig termini?

A nivell internacional, les principals inquietuds provenen de l'àmbit de les economies emergents. Concretament, existeixen **dubtes sobre la desacceleració del creixement de l'economia xinesa** i el seu canvi de model productiu, i com això repercutirà a l'entorn d'economies fortament vinculades a ella. I d'altra banda, la profunda recessió al Brasil, una economia que s'està veient seriosament afectada per un context polític desfavorable, la persistència de grans desequilibris macroeconòmics i un context internacional més volàtil i amb menors preus de les matèries primeres.

A més, **la normalització de la política monetària als EUA** podria implicar un enduriment de les condicions financeres per a diverses economies no desenvolupades, especialment per les que presenten desequilibris macroeconòmics i que per tant són més fràgils davant els vaivens dels mercats financers internacionals.

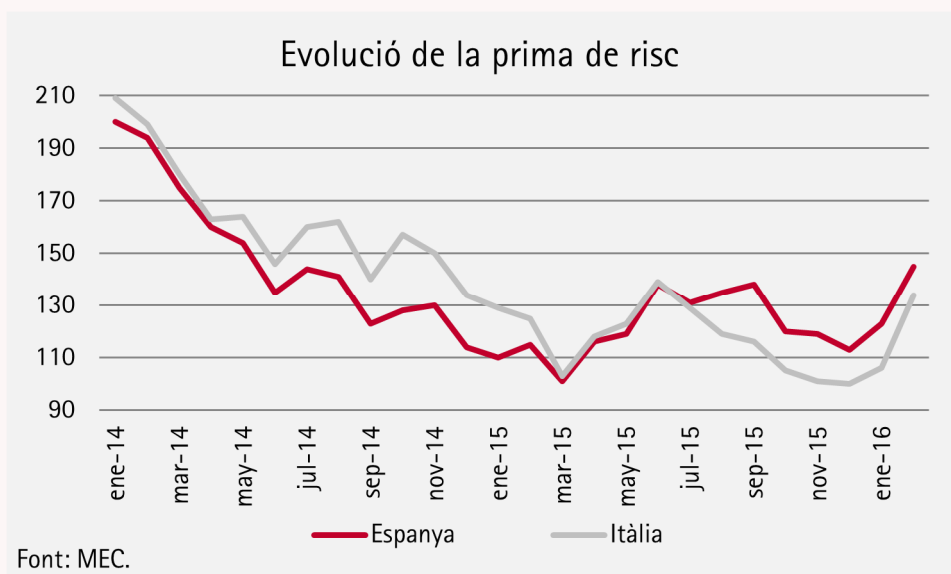
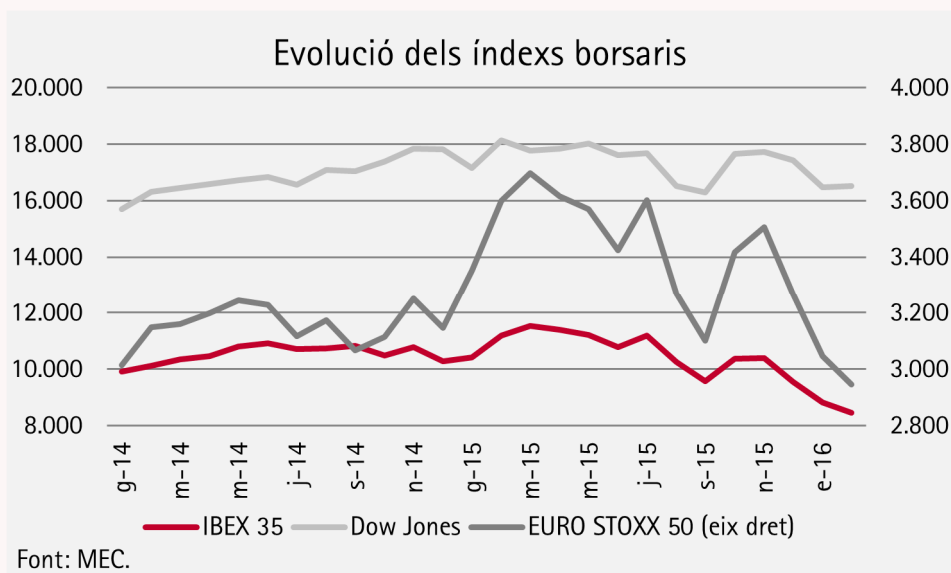
A tot això, cal afegir, **les incerteses relacionades amb l'evolució del preu de les matèries primeres**, sobretot, amb el descens precipitat del preu del petroli. El cru va arribar a cotitzar per sota dels 30 dòlars el barril Brent, marcant nivells mínims en 12 anys, fonamentalment a causa que la demanda actual es troba molt per sota de la producció disponible. Cal esmentar, que el 16 de febrer es va realitzar un acord per a l'estabilització de la producció als nivells de gener de 2016 entre Aràbia Saudita, Rússia, Veneçuela i Qatar.

Així mateix **l'aprofundiment i prolongació dels conflictes geopolítics** també representa una amenaça a la recuperació econòmica: les sancions econòmiques imposades a partir del conflicte entre Rússia i Ucraïna o les conseqüències a nivell migratori de la guerra a Síria.

En aquest sentit, diverses institucions monetàries, s'han mostrat prudents a l'hora d'avaluar les implicacions de l'increment de la incertesa i han llançat **missatges més suaus** als mercats en relació a les mesures a adoptar, ja sigui sobre el **ritme de pujada de tipus en el cas de la Fed** o sobre **la possibilitat d'ampliació del programa de compra d'actius del BCE**.

Específicament, a Europa, recents problemes associats al sistema financer d'alguns països, com la gestió de la cartera de morosos de certs bancs italians o els dubtes sobre la solvència d'alguna destacada institució financera alemana, també alimenten l'ambient d'inestabilitat dels últims mesos. D'altra banda, **tampoc ha contribuït a generar un clima d'estabilitat el temor d'un "Brexit"** en funció dels resultats del referèndum previst per a juny d'aquest any en el qual es consultarà sobre la permanència o no del Regne Unit en la Unió Europea.

Certs **indicadors borsaris poden servir com a termòmetre de la inestabilitat recent** dels mercats a nivell internacional. En aquest sentit, s'han apreciat fortes caigudes en els principals indicadors borsaris. També, ha descendit la rendibilitat dels bons de deute a 10 anys –que actuen com a actiu de refugi en moments de turbulències als mercats– i s'han incrementat les primes de risc d'economies europees perifèriques, com Espanya o Itàlia.

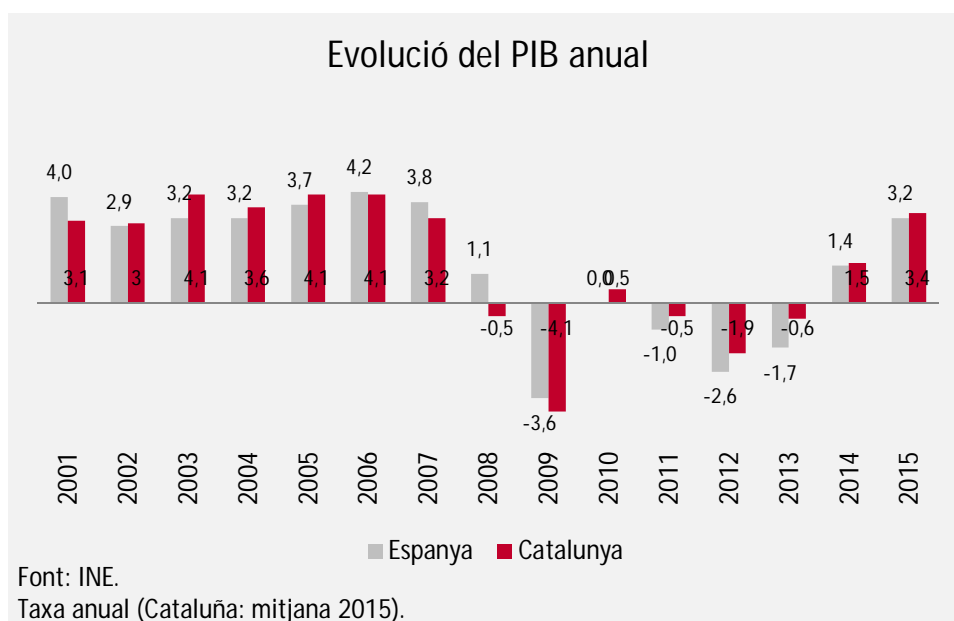

DEMANDA I ACTIVITAT

D'acord amb les dades de Comptabilitat Nacional, en el quart trimestre, **el PIB espanyol va augmentar un 0,8%** intertrimestral, igual al creixement del trimestre anterior. Respecte al mateix trimestre de 2014, el nivell d'activitat econòmica **va augmentar un 3,5% i en el conjunt de 2015 el creixement va ser de 3,2%**. A preus corrents el PIB va assolir els 1.081.190 milions d'euros.

El creixement del PIB es va veure afavorit per un increment de la despesa en consum final de les llars, que va augmentar un 3,5% interanual, xifra similar a la del trimestre anterior. Cal assenyalar, que aquest component del PIB ha registrat increments significatius en el seu ritme d'expansió des de la seva recuperació a inicis del 2014. La formació bruta de capital fix també va continuar augmentant a ritmes molt superiors al creixement del PIB, establint el seu increment al 6,4% interanual. En particular, destaca el creixement de 10,9% de béns d'equip i actius. Les exportacions, per la seva banda, van augmentar el seu creixement (5,3%), i el seu impacte positiu sobre el PIB es va veure més que compensat per l'acceleració de les importacions (7,7%). **Respecte al tercer trimestre, cal esmentar una lleugera moderació en el creixement de tots els components de la demanda interna**, excepte en la despesa de les Administracions Públiques. Cal assenyalar que al llarg de 2015 aquest component ha estat més aviat **expansiu per tractar-se d'una any electoral (eleccions locals i autonòmiques al maig, i eleccions generals al desembre)**. Com a conseqüència, el creixement del PIB en aquest trimestre va ser el resultat d'una contribució de la demanda nacional que es va mantenir constant (4,1 punts) i d'una aportació menys negativa de la demanda externa (-0,6 punts).

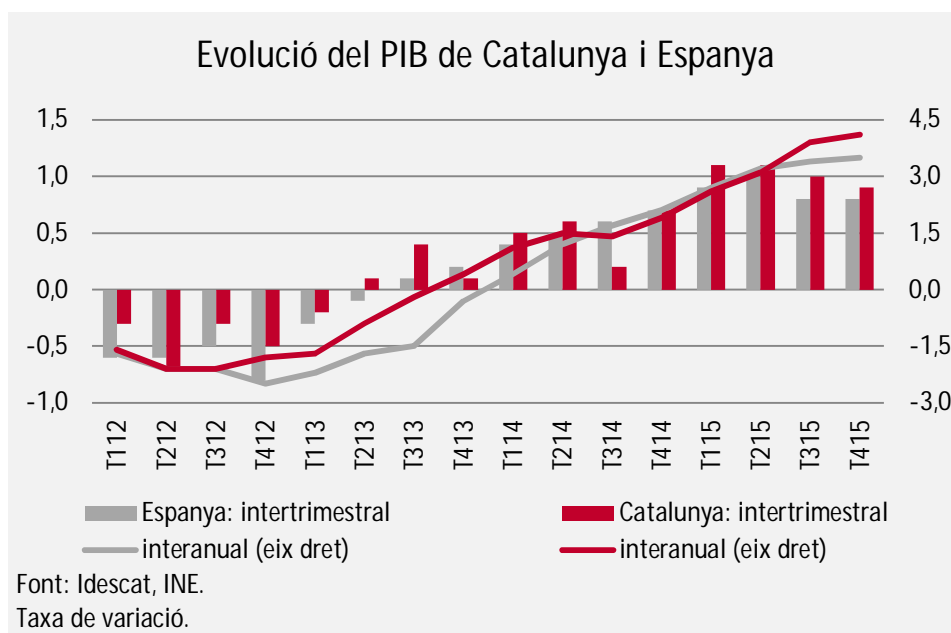
Des de l'òptica sectorial, solament **l'agricultura i els serveis van presentar un major creixement** que en el trimestre previ. El comportament del sector industrial, no obstant això, va ser similar a la mitjana de l'economia, i el de la **indústria de la manufactura superior**. D'altra banda, el sector de la construcció va registrar un creixement bastant més moderat que en el tercer trimestre. El sector serveis, per la seva banda, va continuar expandint-se, encara que al llarg de 2015, ho ha fet lleugerament per sota del creixement de l'economia en el seu conjunt.

ESPANYA: PIB PER COMPONENTS I SECTORS								
	2014				2015			
Taxa de variació interanual	T I	T II	T III	T IV	T I	T II	T III	T IV
PIB	0,4	1,2	1,7	2,1	2,7	3,2	3,4	3,5
Components:								
Consum final de les llars	0,3	1,1	1,5	1,8	2,6	2,9	3,6	3,5
Consum final de les AAPP	0,0	0,2	0,2	-0,5	1,5	2,5	3,0	3,7
FBCF	1,4	4,3	3,4	4,9	6,1	6,3	6,7	6,4
Exportacions	4,6	2,8	6,4	6,5	5,8	6,0	4,5	5,3
Importacions	6,2	5,2	7,3	6,8	7,6	7,4	7,2	7,7
Demanda Interna*	0,7	1,8	1,8	2,0	3,1	3,4	4,1	4,1
Demanda Exterior*	-0,3	-0,6	-0,1	0,1	-0,4	-0,2	-0,7	-0,6
Oferta:								
Agricultura	3,2	-6,0	-2,9	-8,7	-4,0	2,0	3,7	6,2
Indústria	-0,8	1,5	1,5	2,5	3,0	3,6	3,8	3,4
Construcció	-7,3	-3,9	0,2	3,1	5,9	5,8	5,1	4,0
Serveis	1,3	1,8	2,1	2,5	2,7	3,0	3,3	3,4

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

Per la seva banda, al febrer, l'Idescat va publicar l'avanç del PIB català del quart trimestre de 2015. El creixement intertrimestral del **PIB de Catalunya** es va desaccelerar una desena en relació al tercer trimestre de l'any, amb un **augment de 0,9%**.

Respecte a l'últim trimestre de 2014, el PIB a Catalunya va créixer un 4,1%, xifra que reflecteix el fort impuls del creixement de l'economia catalana i que se situa molt per sobre de la taxa de variació anual del PIB d'Espanya.

Tots els sectors d'activitat, excepte l'agricultura, van créixer en l'últim trimestre. Cal destacar, l'evolució dels serveis, que van augmentar per sobre de la mitjana del conjunt de l'economia i la seva senda de creixement es va accelerar trimestre a trimestre. D'altra banda, és important subratllar el fort impuls en el ritme d'augment de la indústria a partir de la segona meitat de l'any. La construcció, va registrar un increment més moderat que l'observat en els trimestres anteriors.

15

CATALUNYA: PIB PER SECTORS								
	2014				2015			
Taxa de variació interanual	T I	T II	T III	T IV	T I	T II	T III	T IV
PIB	1,1	1,5	1,4	1,9	2,6	3,1	3,9	4,1
Oferta:								
Agricultura	6,9	0,9	-1,6	-1,7	-1,4	-0,6	-0,6	-1,1
Indústria	3,2	2,4	0,1	0,4	1,3	1,8	3,8	3,8
Construcció	-6,2	-2,1	-0,7	2,9	4,2	3,8	4,1	2,1
Serveis	1,0	1,7	2,0	2,4	2,9	3,5	4,1	4,5

Font: Idescat.

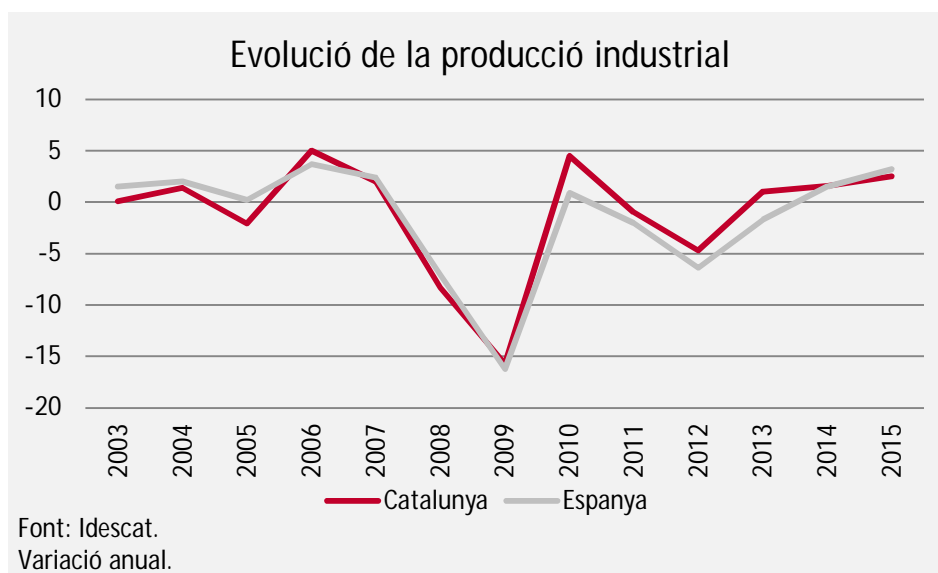
Els **indicadors econòmics de curta freqüència**, que complementen les dades de PIB, **van continuar mostrant la bona marxa de l'economia**, la consolidació de la recuperació iniciada en 2014 i en particular el dinamisme de la demanda domèstica al 2015.

D'una banda, l'**índex de producció industrial** –corregit d'efectes estacionals i de calendari– va augmentar un **3,2% en el conjunt de l'any a Espanya**. Tots els sectors van pujar, destacant el fort

increment de béns d'equip i de béns intermedis. Per a **Catalunya**, l'índex general –corregit únicament d'efectes de calendari– va presentar un **augment mitjà anual de 2,5%** (per al total d'Espanya la variació d'aquest indicador va ser de 3,2%). La producció industrial va iniciar la seva recuperació en 2013 a Catalunya i en 2014 en el conjunt d'Espanya, i en 2015 el seu creixement va ser sensiblement superior al dels anys previs.

Així mateix, en el conjunt del 2015, la **xifra de negocis de la indústria** va registrar un **augment d'1,5%** (corregit d'efectes estacionals i de calendari) respecte a 2014, amb un creixement de tots els sectors excepte energia. El creixement a **Catalunya** (sèrie original) **va ser d'1,8%**, superior a la mitjana espanyola (+1,6%).

Pel que fa a **entrades de comandes en la indústria**, en 2015, **van augmentar un 2,4%** (sèrie corregida) en relació al 2014. A **Catalunya**, l'increment de l'indicador (sèrie sense corregir) va ser inferior a la mitjana, amb una variació **d'1,5%**, enfront del 2,4% que va haver-hi a Espanya.

D'altra banda, l'**índex general de xifra de negocis de les activitats de serveis** a Espanya va registrar un **augment anual de 4,7%**. Mentrestant, a **Catalunya**, la pujada de l'índex general va ser de **6,1%**, per sobre de la del conjunt d'Espanya (4,7% amb dades sense desestacionalitzar).

Al seu torn, segons dades de la DGT, la matriculació de turismes a Espanya va créixer en l'acumulat de l'any un **24,1%**, i a **Catalunya** un **27,3%**. En tots dos casos, s'aprecia un fort impuls en el ritme de creixement respecte a l'acumulat dels mesos de desembre dels dos anys anteriors.

L'**índex de comerç al detall** (a preus constants i sense estacions de servei) **va pujar un 3,0% a Espanya i un 3,1% a Catalunya**, en l'acumulat de l'últim mes de l'any. En tots dos casos l'increment de 2015 va ser molt superior al de 2014, quan l'acumulat a desembre va ser de 0,8% per a Espanya i de 2,1% per a Catalunya.

SECTOR TURÍSTIC

Amb informació disponible al mes de desembre és possible fer un balanç de l'activitat econòmica generada pel sector turístic al llarg de tot el 2015. La importància del sector recau, fonamentalment, en la seva **capacitat per generar llocs de treball**, malgrat la estacionalitat que els caracteritza, i el seu **potencial d'atracció de divises a l'economia**. En definitiva, l'activitat turística consisteix a exportar, dins de les fronteres, productes i serveis d'origen nacional que són consumits per no residents.

A nivell internacional hi ha cada vegada més destinacions que s'han obert al turisme i això suposa que el sector turístic a Espanya i Catalunya s'enfronta a importants desafiaments relacionats amb una contínua expansió i una major diversificació dels productes turístics. Segons l'Organització Mundial del Turisme, es preveu que les **arribades de turistes internacionals a escala mundial augmentin un 3,3% anual entre 2010 i 2030**, fins a assolir els 1.800 milions de turistes. Per a les economies avançades, el **creixement esperat serà de 2,2% anual**, per la qual cosa el major augment vindrà pel costat de les economies emergents, amb un increment anual previst de 4,4%. S'estima que en 15 anys la quota de mercat de les economies emergents en el turisme mundial serà el 57%.

No obstant això, l'evolució del sector turístic espanyol i català ha estat excel·lent, aprofitant els avantatges que per al sector ha suposat la reducció del preu de les matèries primeres a nivell mundial (del petroli en particular), la recuperació de l'economia domèstica i europea amb un fort impuls de la demanda interna, depreciació de l'euro, millora de les condicions financeres. **Espanya segueix ocupant, juntament amb els EUA; França i la Xina els primers llocs quant a arribada de turistes i ingressos.**

RÀNQUING TURISME 2014			
Turistes Internacionals		Ingressos per Turisme	
1	França	1	EUA
2	EUA	2	Espanya
3	Espanya	3	Xina
4	Xina	4	França
5	Itàlia	5	Macau (Xina)
6	Turquia	6	Itàlia
7	Alemanya	7	Regne Unit
8	Regne Unit	8	Alemanya
9	Rússia	9	Tailàndia
10	Mèxic	10	Hong Kong (Xina)

Font: OMT.

Segons les dades de l'EPA de l'últim trimestre de 2015, el **percentatge de la població total ocupada que treballa en el sector turístic va ser del 12,2% i 13,0% a Catalunya i Espanya**, respectivament. A Catalunya, el sector turístic va representar el 16,5% de l'ocupació total en el sector serveis.

En aquest sentit, el saldo de turisme i viatges que dóna la Balança de Pagaments per a Espanya –registre de totes les transaccions entre un país i la resta del món– **deixa un superàvit superior fins i tot que el generat pel saldo comercial de l'economia espanyola**. D'aquesta forma, el saldo total del compte capital ha presentat registres positius en relació al PIB des de 2013. Això constitueix un dels reequilibris macroeconòmics més significatius dels últims anys, a través del qual l'economia espanyola ha ajustat el seu dèficit exterior en més de 10 punts des de 2008.

SALDOS DE LA BALANÇA DE PAGAMENTS			
Millions d'euros	Béns i serveis	Turisme	Compte corrent (% del PIB)
2008	-57.215	29.607	-9,3
2009	-11.931	27.608	-4,3
2010	-13.878	28.431	-3,9
2011	-1.888	32.219	-3,2
2012	15.999	33.256	-0,2
2013	33.457	34.803	1,5
2014	25.956	35.440	1,0
2015	27.366	35.272	1,5

Font: BdE.

Dos de les estadístiques més rellevants per analitzar l'evolució de l'activitat turística, i que a més permet una comparació entre Catalunya i Espanya, són l'entrada de turistes internacionals i la despesa realitzada per aquests visitants.

L'evolució de la quantitat de turistes que arriben tant a Espanya com a Catalunya ha **marcat a nivells rècord en els últims anys**. En 2015, **68,1 milions de turistes van visitar Espanya**, la qual cosa implica un creixement de **4,9% en relació al 2014**. A Catalunya, **van arribar 17,4 milions de visitants internacionals en 2015, amb un increment de 3,7%**, la qual cosa la col·loca com la principal comunitat receptora, **ja que representa el 25,6% del total**.

TURISME INTERNACIONAL 2015		
	Arribades (persones)	Despesa (milions d'euros)
Espanya	68.137.625	67.385
Andalusia	9.315.925	10.346
Illes Balears	11.652.366	11.012
Canàries	11.589.715	12.859
Catalunya	17.425.632	15.813
C. Valenciana	6.493.965	5.606
Madrid	5.134.467	6.240
Altres CCAA	6.509.256	5.577

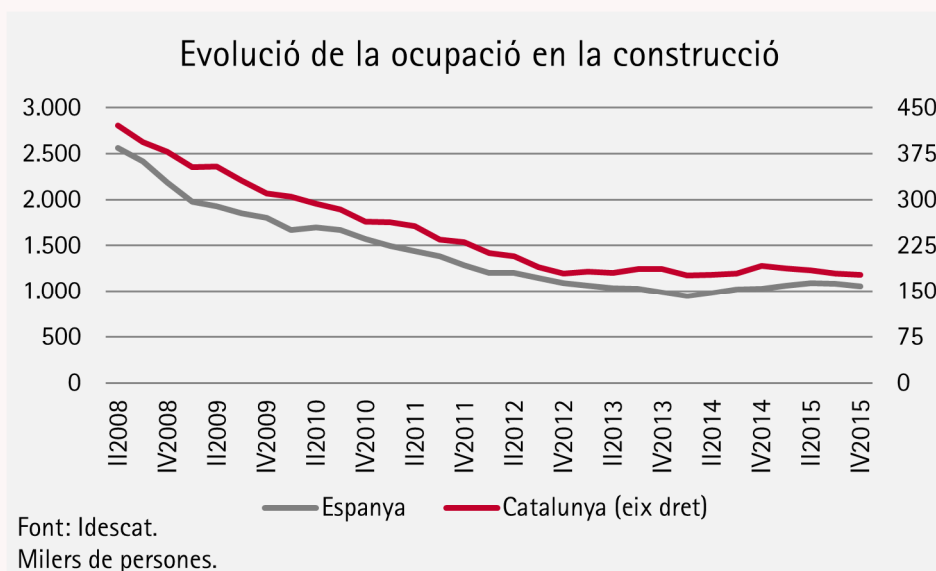
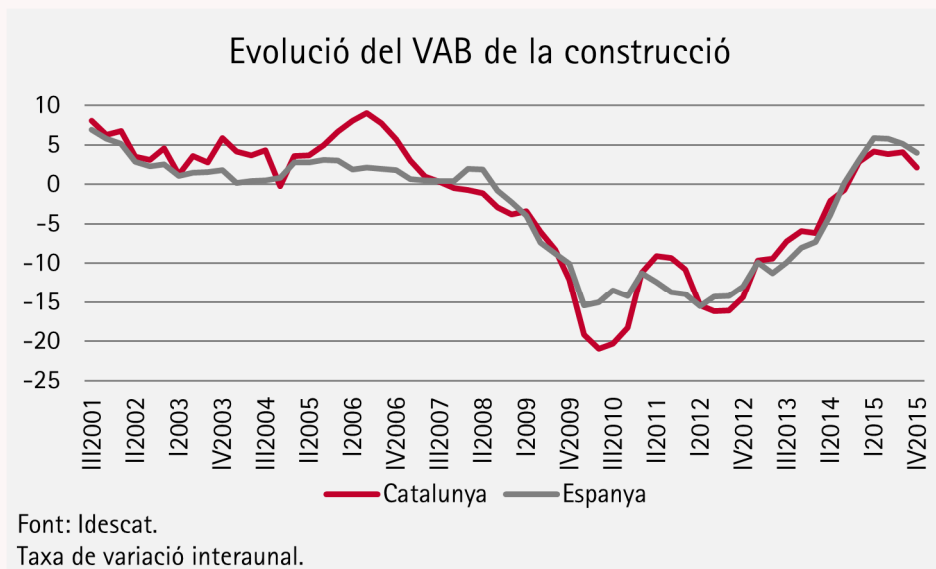
Fuente: INE.

Quant a la despesa, en 2015, **la despesa total va assolir els 67.385 milions d'euros a Espanya (augment de 6,8% respecte a 2014)** i els 15.813 milions d'euros a Catalunya (augment de 4,5% respecte a 2014). D'aquesta forma, la despesa realitzada a Catalunya va ser la major en relació a la resta de CCAA i va representar el 23,5% del total.

D'ambdues estadístiques, es pot calcular la despesa mitjana per turista, que per al total d'Espanya va ascendir a 989,5 euros per persona en 2015, mentre que a Catalunya la despesa mitjana va ser menor, de 908,8 euros per persona. Això seria reflex de diversos factors, com ser, la durada de l'estada o el perfil del turista. Per exemple, els turistes de França o Itàlia solen tenir una despesa mitjana més reduïda, fins i tot per sota de la mitjana, que el dels turistes provinents d'altres països, i són, al seu torn, els principals països emissors per a Catalunya.

SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ

En el 2015 va començar una incipient recuperació del sector de la construcció després de set anys de contracció, situació que s'aprecia no solament a través de les dades de Comptes Nacionals, sinó també en les xifres d'ocupació i en altres indicadors del sector de més curta freqüència.

El pes del sector en termes d'ocupació va passar de representar el 13% del total en 2008, a gairebé un 6% actualment. No obstant això, cal destacar, que l'ocupació en el sector va començar a pujar a finals de 2014, tant en termes d'EPA com d'afiliació, encara que a Catalunya en l'últim trimestre de 2015 es va registrar un descens de la població ocupada segons l'EPA.

A més, a partir de la segona meitat de 2014, es va registrar una evolució favorable d'alguns indicadors com el consum de ciment, la compravenda d'habitatges o els habitatges en construcció. No obstant això, els **valors de 2015 d'aquests indicadors amb prou feines representen un reduït percentatge dels nivells assolits en 2007**. Per tant, el nivell d'activitat de la construcció està repuntant però de manera testimonial respecte als nivells d'anys enrere.

La licitació oficial, d'altra banda, s'ha reduït en 2015, després de dos anys d'augment. A Espanya, la caiguda es va donar només en l'obra civil, mentre que a Catalunya es va reduir a més l'edificació.

Cal destacar, la **recuperació del mercat immobiliari en 2015, la qual cosa s'aprecia en l'increment del nombre de transaccions hipotecàries o en l'augment dels preus de l'habitatge**. Al seu torn, la compravenda d'habitatges, va créixer exclusivament per les transmissions d'habitatge usat d'acord amb dades per tota Espanya.

En aquest sentit, és important assenyalar que fa falta dur a terme una **veritable política d'incentius a la rehabilitació** pel que fa a l'edificació residencial, per la seva capacitat de generar riquesa i ocupació, a través de millores en l'habitabilitat, l'accessibilitat o l'eficiència energètica, per esmentar alguns exemples.

D'altra banda, cal **evitar que l'ajust recaigui a l'excés en les inversions públiques, concretament en les infraestructures**, per la qual cosa seria necessari **dissenyar un programa de desenvolupament d'infraestructures amb rendibilitat economicosocial**, és a dir, amb tornades positives a mitjà i llarg termini, més enllà de l'efecte immediat "keynesià" d'impuls a la demanda.

INDICADORS DEL SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ					
	Període	Catalunya		Espanya	
		Darrer valor	Variació	Darrer valor	Variació
Valor afegit (índex)	IV.2015	-	2,1	-	4,0
Consum ciment (milers de tones)	Desembre 2015	110,3	7,6	834,7	5,4
Habitatges en construcció (unitats)	Desembre 2015	1.333	27,6	7.064	30,2
Licitació oficial en construcció (milions d'euros)	Desembre 2015	63,8	-24,1	951,3	-10,3
Compravenda habitatges (unitats)	2015	54.571	14,0	354.132	11,1
Preus habitatge (índex)	III.2015	-	6,1	-	4,5
Població ocupada (milers de persones)	IV.2015	177,8	0,7	1.058,5	8,1
Afiliació (milers de persones)	Desembre 2015	170,7	5,3	991,2	4,1

Font: Idescat, INE.

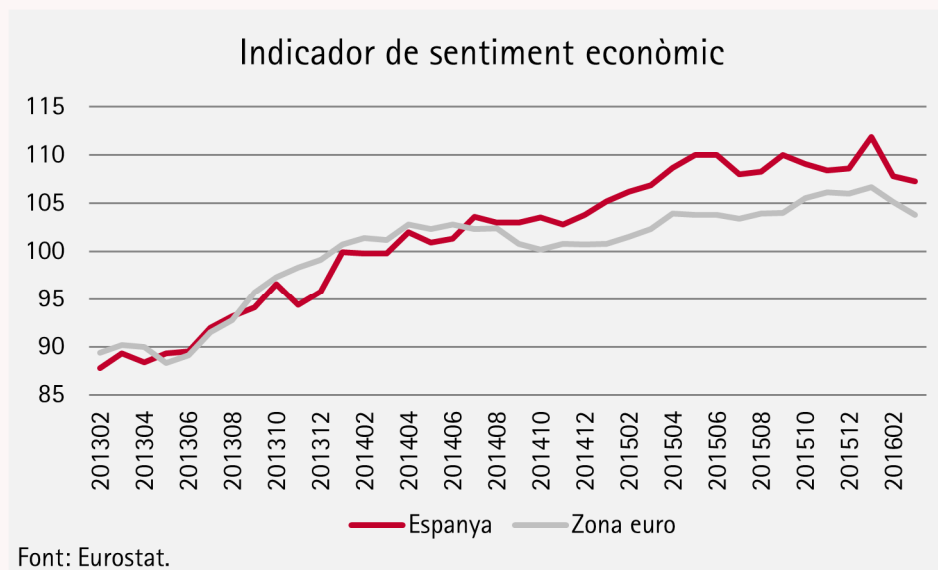
HABITATGES I LICITACIÓ						
	2007	2015	Variació anual 2015		Variació acumulada 2015 / 2007	
			%	unitats	%	unitats
Catalunya:						
Total habitatges iniciats	88.391	12.428	27,6	2.691	-85,9	-75.963
Total habitatges acabats	74.802	4.636	-18,9	-1.077	-93,8	-70.166
Licitació oficial obres	7.500	1.158	-34,0	-595	-84,6	-6.343
Espanya:						
Total habitatges iniciats	688.851	76.542	30,2	17.766	-88,9	-612.309
Total habitatges acabats	641.419	45.152	-3,6	-1.670	-93,0	-596.267
Licitació oficial obres	40.355	10.112	-22,2	2.891	-74,9	-30.243

Font: CCOC.

EXPECTATIVES ECONÒMIQUES I SITUACIÓ POLÍTICA

A Espanya, el recent deteriorament dels indicadors d'expectatives, així com dels de confiança de consumidors i empresaris, **¿podria estar avançant un efecte negatiu de la situació d'incertesa política a nivell domèstic sobre la marxa de l'economia?**

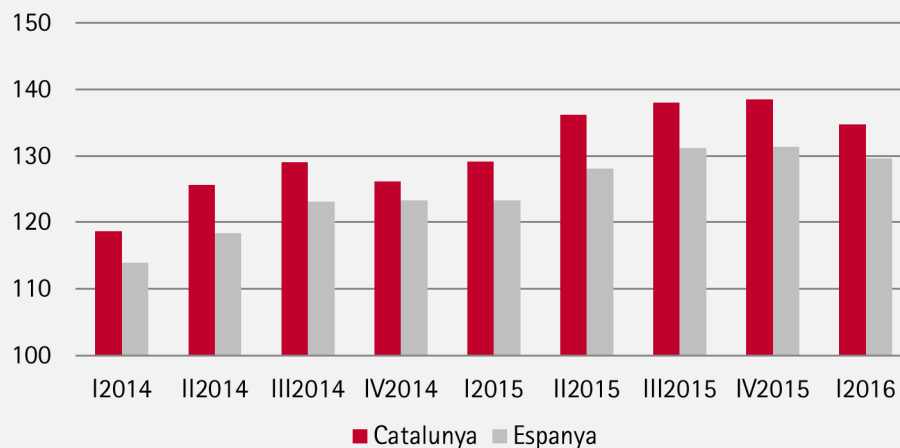
De fet, l'agència de qualificació creditícia **Moody's va revisar recentment la perspectiva d'Espanya, de positiva a estable**, a causa de **la incertesa política dels últims mesos i la falta de continuïtat amb l'agenda de reformes a mitjà termini**.

Així, en els mesos de gener i febrer es va registrar una **forta caiguda de l'Índex de Sentiment Econòmic per a Espanya, de 4,6 punts, mentre que la reducció per a la zona euro va ser de 3,3 punts**. Aquest indicador, elaborat per l'Eurostat, està compost per índexs de confiança del **sector industrial, serveis, consumidors, construcció i comerç**. El valor 100 indica la mitjana a llarg termini de la confiança econòmica, per la qual cosa valors per sota de 100 indiquen una desconfiança en l'economia respecte al nivell històric.

Així mateix l'índex de Confiança Empresarial de l'INE del **primer trimestre de 2016**, va descendir **un 1,3% respecte al quart trimestre de l'any passat**. **Aquesta caiguda és la primera a registrar-se després de dos anys i mig**. Segons l'INE, quant a les expectatives per al primer trimestre de l'any el 16,1% dels gestors d'establiments empresarials considera que la marxa del seu negoci serà favorable, mentre que el 22,6% opina que serà desfavorable. Comparat amb la situació de l'últim trimestre de 2015, el 20,8% dels gestors d'establiments empresarials va tenir una opinió favorable sobre la marxa del seu negoci, mentre que el 20,9% va opinar de forma desfavorable. A Catalunya, la caiguda de l'indicador va ser de 2,7%.

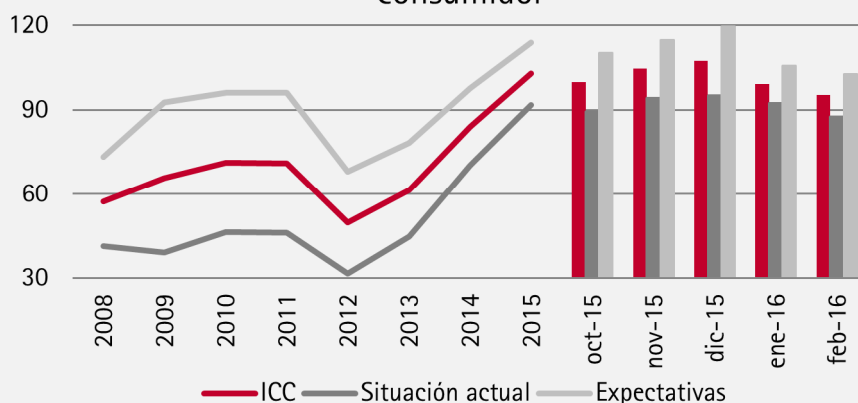
Índex de confiança empresarial

Font: INE.

Quant a l'**Índex de Confiança del Consumidor**, en el mes de febrer, l'indicador va tornar a situar-se **per sota dels 100 punts** –el que indica una percepció pessimista per part dels consumidors–, **passant des dels 99,1 punts al gener fins als 95,2 punts**. La caiguda de l'índex es va produir principalment per una pitjor valoració de situació actual (-4,7 punts), **encara que també va empitjorar l'índex de les expectatives (-3,0 punts)**. Segons destaca el CIS "l'ICC se situa en aquests moments **per sota dels valors observats durant tot el passat any, havent perdut en els dos primers mesos de 2016 més d'un 11%**". I respecte a l'índex de la situació actual assenyalava que la "evolució negativa de l'indicador és el resultat d'una evolució també negativa de tots els seus components, encara que presenta diferències d'intensitat. Així, mentre que l'evolució de l'ocupació limita el seu descens a la pèrdua d'1,1 punts, la valoració de **l'evolució general de les llars descendeix 4,1 punts i la percepció de la situació econòmica general retrocedeix fins a 8,8 punts**".

Evolució del indicador de confiança del consumidor

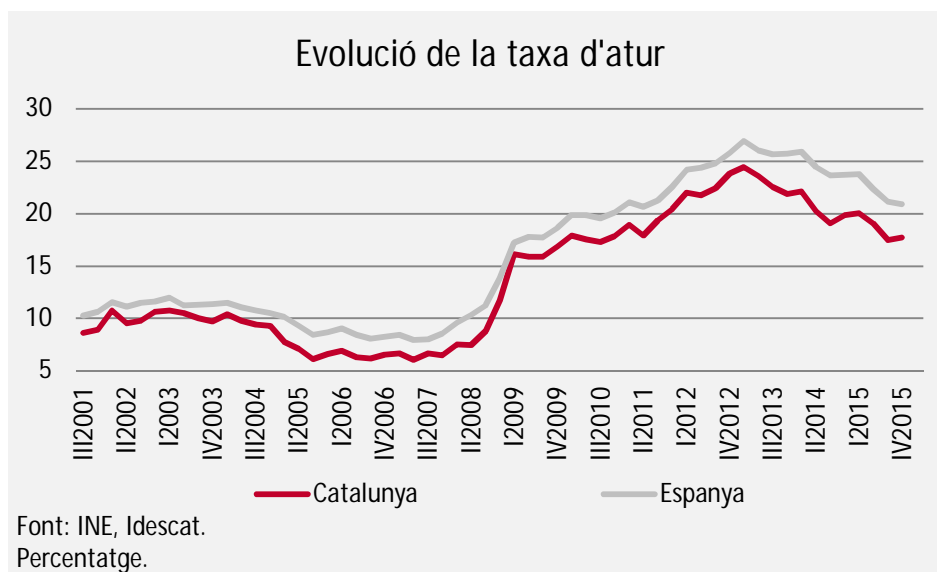

Font: MEC.

Una lectura per sobre de 100 indica una percepció favorable/optimista.

MERCAT DE TREBALL

D'acord amb dades de l'EPA publicats al gener, en l'últim trimestre de 2015, **el nombre d'aturats va descendir, respecte al quart trimestre de 2014, en 678.200 persones a Espanya, de les quals 87.900 van correspondre a Catalunya.** D'aquesta forma, el total d'aturats va ascendir a 4.779.500 i a 668.600 a Espanya i Catalunya (14,0% del total) respectivament, amb **una taxa d'atur de 20,9%** en el primer cas i de **17,7%** en el segon.

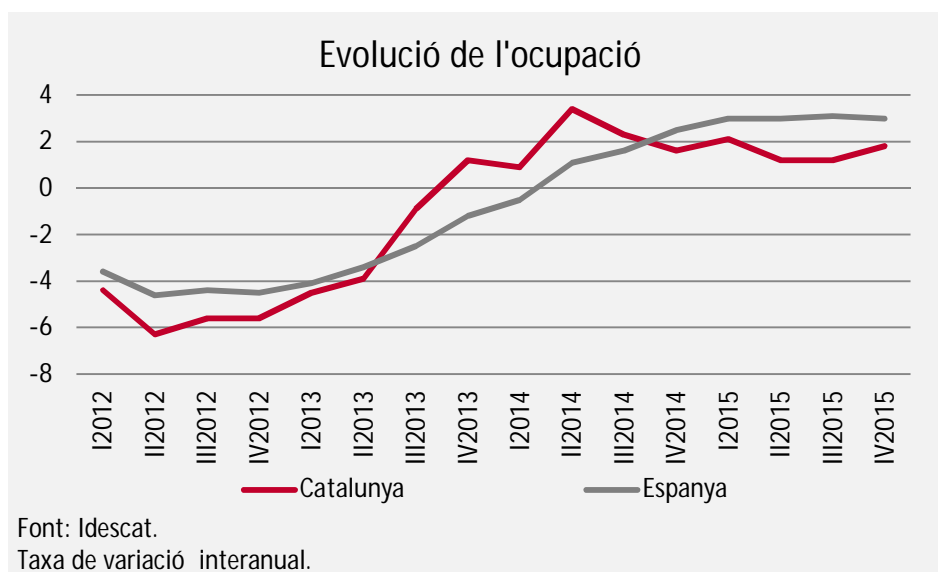

Pel que fa a l'ocupació, el nombre d'ocupats va ser de **18.094.200 a Espanya i de 3.101.900 a Catalunya** (17,2% del total), la qual cosa implica la **creació de 525.100 de llocs de treball en els últims 12 mesos a Espanya i de 53.800 ocupacions netes Catalunya.** A Espanya, tots els sectors d'activitat van presentar un saldo positiu respecte a la quantitat d'empleats en el quart trimestre de 2014, mentre que a Catalunya, només el sector de construcció va registrar un descens en l'ocupació.

Cal destacar que el ritme de creixement de l'ocupació en **2015 va ser superior en el conjunt d'Espanya que a Catalunya.** La taxa de variació interanual de l'ocupació en termes d'EPA va ser de 3,0% a Espanya, mentre que a Catalunya el **ritme d'avanç va ser més moderat, amb un increment d'1,8%.**

Quant als assalariats, el nombre a Espanya es va incrementar en 505.700 en els últims 12 mesos, amb un augment de l'ocupació indefinida que va afectar a un de cada tres ocupacions creats. A Catalunya, per la seva banda, el nombre d'assalariats va créixer en 31.900 persones però, cal destacar, que tota l'ocupació assalariada creat va ser temporal, ja que es va reduir, en termes nets, en 38.000 el nombre d'assalariats amb contracte indefinit respecte a l'últim trimestre de 2014.

El 2015 ha deixat tant a Espanya com a Catalunya un mercat de treball amb més ocupació i menys parats que en 2014. No obstant això, respecte a 2007, la situació continua sent molt negativa. En els últims vuit anys, la taxa d'atur segueix en nivells molt elevats i la recuperació de l'ocupació ha estat solament parcial, resultat de la duresa i intensitat de la crisi.

CATALUNYA: MERCAT DE TREBALL 2007-2014					
	2007	2014	2015	Variació 2007-2014	Variació 2013-2014
Milers de persones					
Taxa activitat (%)	63,3	62,6	62,3	-1,0	-0,3
Taxa ocupació (%)	59,2	49,9	50,7	-8,5	0,8
Taxa atur (%)	6,5	20,3	18,6	12,1	-1,7
Actius	3.824	3.804	3.781	-1,1	-0,6
Ocupats	3.577	3.031	3.078	-13,9	1,5
Aturats	248	773	703	184,1	-9,1
Afiliació rég. general	2.737	2.301	2.392	-12,6	4,0
Atur registrat	256	594	535	108,5	-10,0

Font: Idescat.

ESPANYA: MERCAT DE TREBALL 2007-2014					
	2007	2014	2015	Variació 2007-2014	Variació 2013-2014
Milers de persones					
Taxa activitat (%)	63,3	62,6	62,3	-1,0	-0,3
Taxa ocupació (%)	59,2	49,9	50,7	-8,5	0,8
Taxa atur (%)	6,5	20,3	18,6	12,1	-1,7
Actius	3.824	3.804	3.781	-1,1	-0,6
Ocupats	3.577	3.031	3.078	-13,9	1,5
Aturats	248	773	703	184,1	-9,1
Afiliació rég. general	2.737	2.301	2.392	-12,6	4,0
Atur registrat	256	594	535	108,5	-10,0

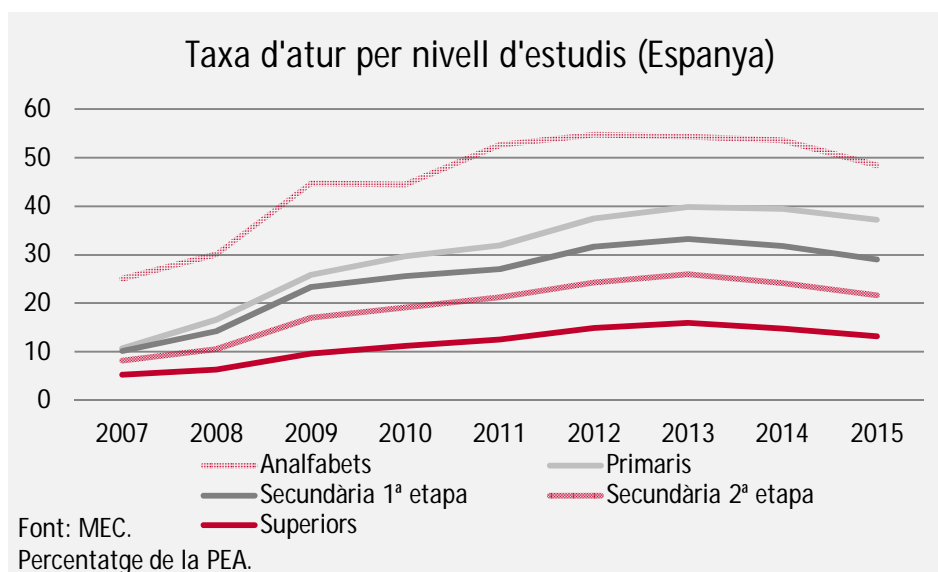
Font: Idescat.

OCUPACIÓ 2008-2015				
Milers de persones	2008	2015	Variació absoluta	Variació relativa
Catalunya:	3.581	3.078	-504	-14,1
Agricultura	62	48	-14,4	-23,2
Indústries extractives; subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat; subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació	46	45	-0,9	-2,0
Indústries manufactureres	721	537	-184,4	-25,6
Construcció	406	183	-223,7	-55,1
Comerç a l'engròs i al detall, reparació de vehicles de motor i motocicletes; transport i emmagatzematge; hostaleria	943	875	-67,7	-7,2
Informació i comunicacions	104	97	-6,3	-6,1
Activitats financeres i d'assegurances	88	84	-4,6	-5,2
Activitats immobiliàries	30	18	-12,1	-40,9
Activitats professionals, científiques i tècniques; activitats administratives i serveis auxiliars	376	351	-24,6	-6,6
Administració Pública i defensa, Seguretat social obligatòria; educació; activitats sanitàries i de serveis socials	555	598	43,4	7,8
Activ. artístiques, recreatives i d'entreteniment; llars com a ocupadors domèstics i com a productors de béns i serveis per a ús propi; activ. d'organitzacions i organismes extraterritorials; altres serveis	251	243	-8,2	-3,3

Font: INE.

OCUPACIÓ 2008-2015				
Milers de persones	2008	2015	Variació absoluta	Variació relativa
Espanya:	20.470	17.866	-2.604	-12,7
Agricultura	828	737	-91,4	-11,0
Indústries extractives; subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat; subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació	250	257	7,0	2,8
Indústries manufactureres	2.986	2.225	-761,4	-25,5
Construcció	2.460	1.074	-1.386,2	-56,4
Comerç a l'engròs i al detall, reparació de vehicles de motor i motocicletes; transport i emmagatzematge; hostaleria	5.649	5.297	-351,9	-6,2
Informació i comunicacions	575	530	-44,9	-7,8
Activitats financeres i d'assegurances	515	454	-61,0	-11,8
Activitats immobiliàries	119	104	-15,1	-12,7
Activitats professionals, científiques i tècniques; activitats administratives i serveis auxiliars	1.839	1.819	-20,9	-1,1
Administració Pública i defensa, Seguretat social obligatòria; educació; activitats sanitàries i de serveis socials	3.751	3.950	198,4	5,3
Activ. artístiques, recreatives i d'entreteniment; llars com a ocupadors domèstics i com a productors de béns i serveis per a ús propi; activ. d'organitzacions i organismes extraterritorials; altres serveis	1.496	1.420	-76,3	-5,1

Font: INE.

En comparar la situació al mercat de treball entre 2008 i 2015, es constata que la crisi ha estat particularment severa en la construcció, amb una pèrdua d'ocupats de més del 50% tant a Espanya com a Catalunya. En la indústria de la manufactura, la destrucció d'ocupació va ser del 25%. Cal destacar, que l'únic sector que crea ocupació en aquest període va ser "Administració Pública i defensa, Seguretat social obligatòria; educació; activitats sanitàries i de serveis socials", que ho va fer a un ritme de 5,3% a Espanya i de 7,8% a Catalunya.

I quant a nivell de formació, per exemple, l'augment de l'atur ha estat especialment fort entre els qui posseeixen menors nivells d'estudis.

En 2015, l'afiliació total va créixer a Catalunya un 3,5% (102.200 afiliats més) i a Espanya un 3,2% (525.600 afiliats més). En la construcció va ser on l'afiliació va pujar amb més intensitat, seguit dels serveis. L'atur registrat va descendir un 10,0% a Catalunya, alhora que a Espanya la disminució va ser de 7,5%. Els sectors amb majors caigudes van ser construcció i indústria.

Les dades referides a la seguretat social del mes de febrer indiquen que la mitjana d'afiliats es va incrementar un 3,0% a Espanya en termes anuals (495.490 persones més), mantenint-se el total d'afiliats per sobre dels 17 milions. Pel que fa a la variació absoluta mensual, es va observar un augment de 63.355 treballadors en alta respecte a gener.

A Catalunya, el nombre d'afiliats es va incrementar de forma superior a la mitjana, amb un augment anual de 3,6%, és a dir, de 107.061 persones (totalitzant més de 3 milions de persones afiliades). A més, la variació absoluta mensual va marcar un increment de 22.134 afiliats.

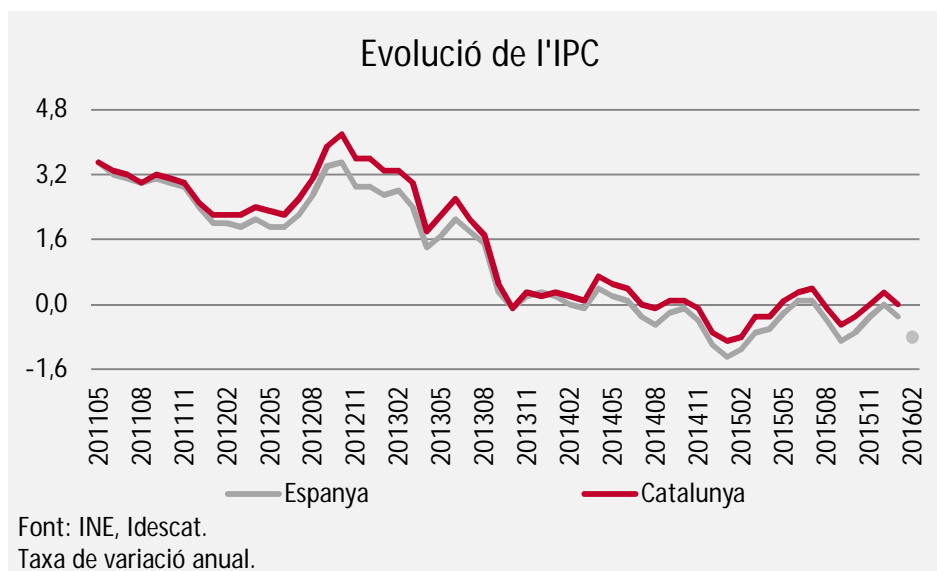
L'atur registrat, per la seva banda, va baixar un 8,0%, a Espanya, durant el mes de febrer en relació al mateix mes de 2015, la qual cosa representa un total de 359.167 persones (4.152.986 persones aturades en total). Respecte al mes de gener, la desocupació registrada va pujar en 2.231 persones, encara que en termes desestacionalitzats va continuar disminuint. El nombre de persones en atur respecte al mes anterior es va reduir en tots els sectors excepte agricultura i també es va

incrementar per a les persones sense ocupació anterior. Pel que fa a la contractació, cal assenyalar que la contractació indefinida es va incrementar un 15,9% en termes interanuals i la temporal un 11,9%. Del total de contractes formalitzats en el mes de febrer, es manté la relació 9 de cada 10 de caràcter temporal.

A Catalunya, l'atur registrat, que totalitza 510.237 persones, **va descendir en 7.843 persones de gener a febrer** i, cal assenyalar, que respecte a febrer de 2015 **va disminuir un 12,2%**. La contractació indefinida a Catalunya va registrar un increment de 16,3% interanual i la temporal va créixer a un ritme lleugerament similar, de 16,6%. Del total de contractes formalitzats al febrer, els temporals van representar el 86,1% del total, xifra menor a la del total per al conjunt d'Espanya que ascendeix al 90,5%.

PREUS I FINANÇAMENT

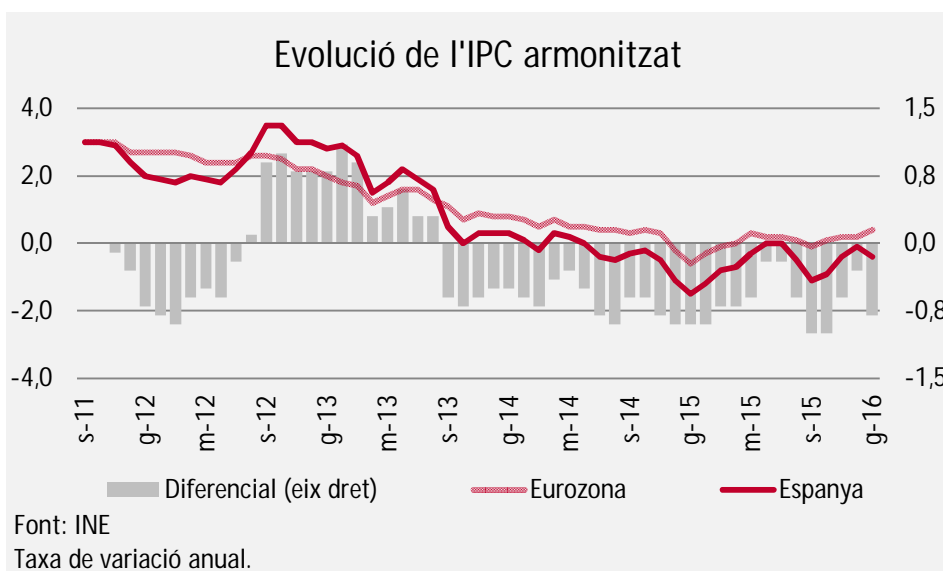
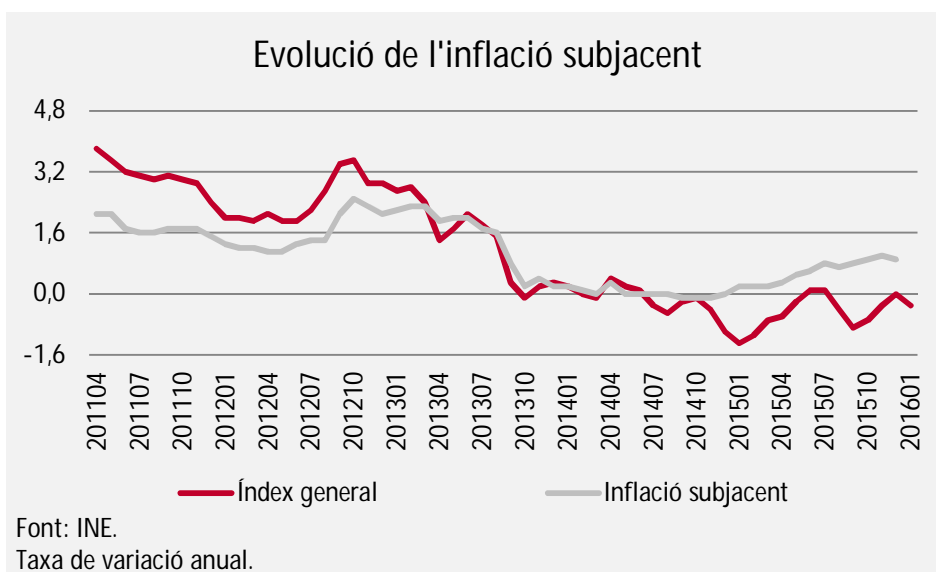
En 2015, l'IPC va tancar amb una variació nul·la a Espanya i de 0,3% a Catalunya. Després d'una nova caiguda en els preus, en el primer mes de l'any, la taxa de variació interanual va ser de -0,3% i de 0,0% a Espanya i Catalunya, respectivament. La dada d'avanç per al mes de febrer, disponible únicament per a Espanya, va anar d'una reducció de 0,8% en l'IPC en termes interanuals.

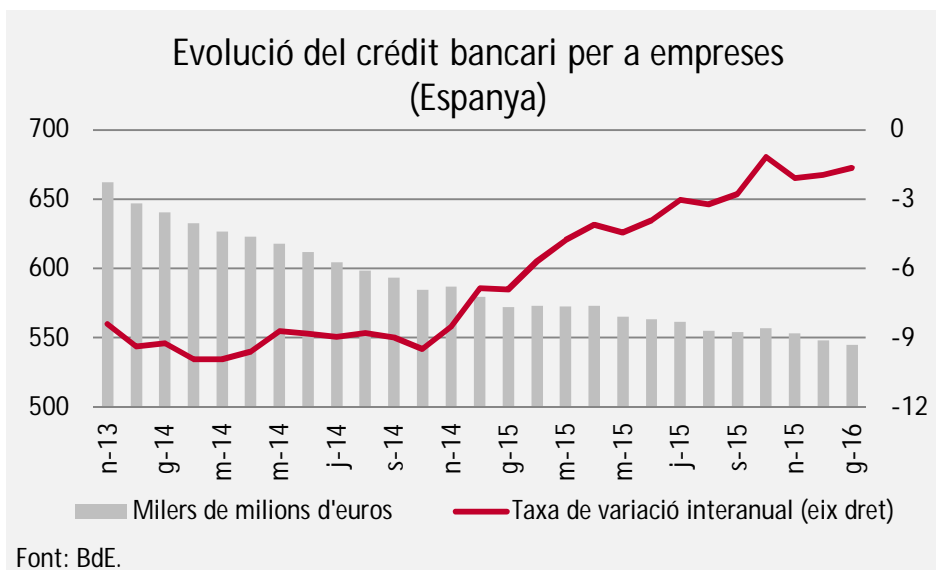
El grup que ha tingut una major influència a l'alça (en l'índex per a Espanya) ha estat: habitatge, a causa d'una reducció dels preus de l'electricitat en comparació de la pujada de gener de l'any passat.

Cal destacar, que la **inflació subjacent** –índex general sense aliments no elaborats ni productes energètics– **s'ha mantingut en 0,9% en termes anuals**, per la qual cosa el diferencial entre la **inflació general i la subjacent, va anar d'1,2 punts**.

Finalment, en considerar l'indicador d'inflació harmonitzat (IPCA) –que permet realitzar una comparació amb l'evolució dels preus en l'Eurozona– s'aprecia que **el diferencial d'inflació amb la Unió Monetària continua sent favorable a Espanya (0,8 p.p.)** ja que l'IPCA a Europa ha augmentat un 0,4%, mentre que a Espanya ha baixat un 0,4%, en termes anuals. Cal assenyalar, que aquesta diferència s'ha ampliat respecte dels últims mesos de 2015.

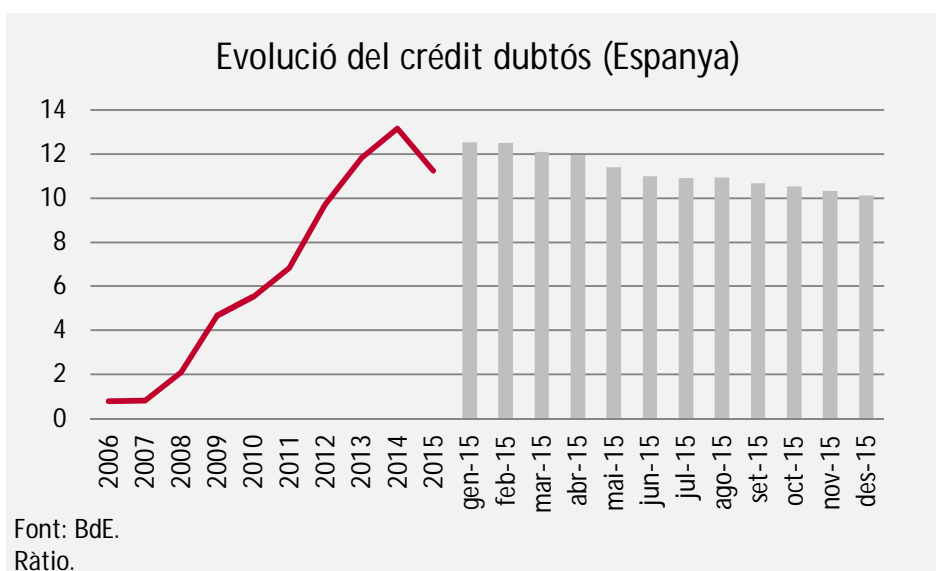
D'altra banda, **el finançament de les llars i les ISFLSL va continuar decreixent però a un ritme més suavitzat amb una caiguda de 2,3% en 2015**, enfront de la disminució de 3,6% en 2014. Al mes de gener la caiguda interanual va ser de 2,2%. En el cas de les societats no financeres el crèdit es va reduir amb prou feines un 1,0% en 2015, molt per sota de la mitjana de 2014 quan la caiguda va ascendir a 4,4%. En el primer mes de l'any, la disminució interanual va ser d'1,0%. **Cal assenyalar, que dins del finançament de les societats no financeres, el crèdit bancari es va reduir un 1,9% en tot 2015, enfront de la reducció de 6,9% de 2014.** La caiguda al gener va ser d'1,6%.

Quant al **cost del crèdit**, en el mes de gener, el tipus d'interès aplicat a empreses per a operacions noves menors a 1 milió d'euros **va ser de 3,70%, inferior al 4,51% de gener de 2015**. Per a les operacions superiors a aquest import el tipus va ser d'1,99%, enfront del 2,36% d'inicis de l'any passat. Per a les llars, els tipus d'interès dels préstecs també es van reduir respecte als primers mesos de 2015; fins al 2,43% per a l'adquisició d'habitatge i fins al 6,67% per al consum.

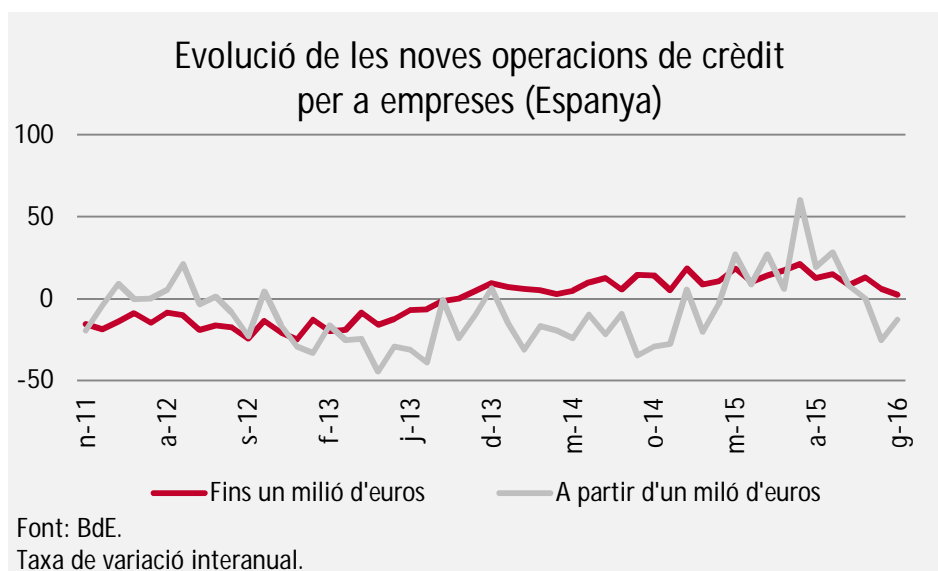
D'altra banda, segons les últimes dades publicades pel Banc d'Espanya, en el mes de desembre **el percentatge de crèdits dubtosos va continuar reduint-se, fins a arribar al 10,1% del total**, amb un volum de 134.327 milions d'euros. Cal recordar, que aquesta proporció va assolir el seu màxim al desembre de 2013 (13,6%) i a finalitats de 2014 la ràtio de crèdits morosos va descendir a 12,5%.

32

Així mateix **les noves operacions de crèdit per a les societats no financeres** de menor grandària (aproximat a través dels crèdits de menys d'1 milió d'euros) **van pujar un 2,3% en termes**

interanuals en el mes de gener, la qual cosa representa una forta moderació respecte al creixement observat en tot el 2015. Per a les empreses grans (aproximat a través dels crèdits de més d'1 milió d'euros) es va observar una reducció de 12,9% anual.

És important destacar que al llarg de **tot el 2015, s'ha produït un fenomen de desapalancament del sector privat de l'economia**, és a dir, tant de les empreses com de les, **ahora que el flux de crèdit nou anava augmentant**. Paral·lelament, va començar a produir-se una reducció important del nivell de morositat en les carteres de les institucions financeres, tot la qual cosa apunta en l'adreça del gradual sanejament del sistema financer espanyol.

SECTOR PÚBLIC

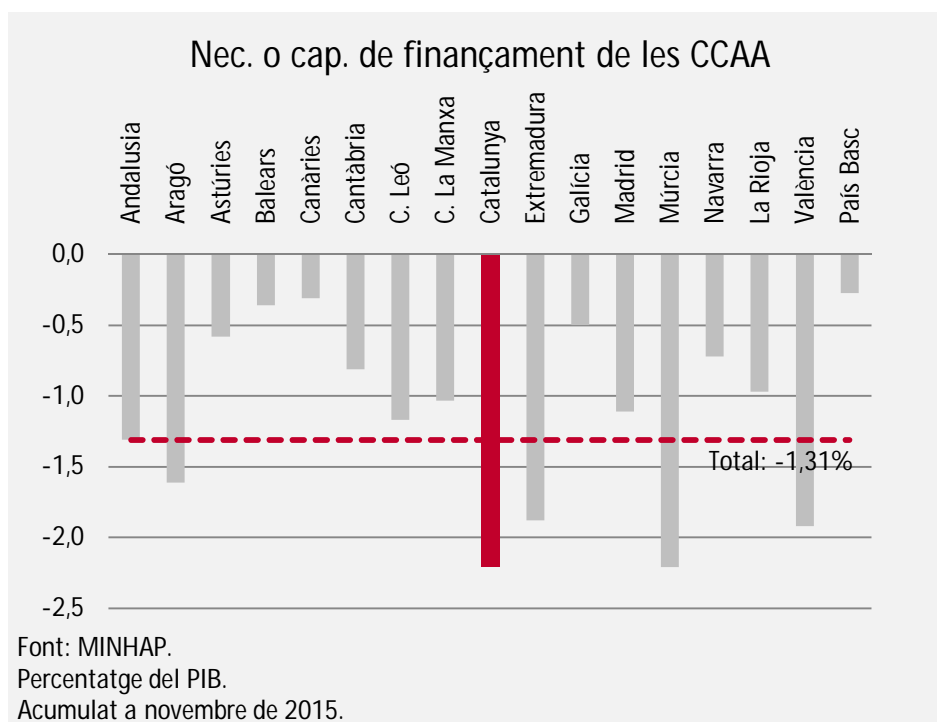
Actualment, es disposa de dades sobre el **dèficit conjunt de l'Administració Central, l'Administració Regional i els Fons de la Seguretat Social al mes de novembre**. El conjunt de les Administracions Públiques va registrar una necessitat de finançament acumulat de 42.037 milions d'euros (considerant les ajudes financeres de 767 milions en 2014 i de 231 milions en 2015), la qual cosa **representa un 3,89% del PIB**, i implica un percentatge inferior al de l'any 2014 quan el dèficit va assolir un 4,61% del PIB en igual període (és a dir, una reducció interanual de 12,4%).

CAPACITAT (+) O NECESSITAT (-) DE FINANÇAMENT					
	Milions d'euros			% del PIB	
	2014	2015	%	2014	2015
Acumulat a finals de novembre					
Administració Central	-33.316	-24.835	-25,5	-3,20	-2,30
Estat	-35.372	-27.506	-22,2	-3,40	-2,55
Organismes de l'Administració Central	2.056	2.671	29,9	0,20	0,25
Administració Regional	-13.972	-14.204	1,7	-1,34	-1,31
Fons de la Seguretat Social	-719	-2.998	317,0	-0,07	-0,28
Sistema de Seguretat Social	-5.872	-8.831	50,4	-0,56	-0,82
SPEE	5.256	6.032	14,8	0,50	0,56
FOGASA	-103	-199	93,2	-0,01	-0,02
Consolidat	-48.007	-42.037	-12,4	-4,61	-3,89
Ajuda financera	767	231	-69,9	0,07	0,02
Consolidat sense ajuda financera	-47.240	-41.806	-11,5	-4,54	-3,87
PIB utilitzat	1.041.160	1.080.217			

Font: MINHAP.

En **l'Administració Central el dèficit va ascendir al 2,30% del PIB** (enfrent del -3,20% d'igual període de 2014), i la Seguretat Social va registrar un saldo negatiu equivalent al 0,28% del PIB (enfrent del -0,07% d'igual període de 2014).

Per la seva banda, **l'Administració Regional va registrar un dèficit d'1,31% del PIB** (menor al -1,34% d'igual període de 2014) i, en particular, **Catalunya va registrar un dèficit de 4.511 milions d'euros, és a dir un 2,21% del seu PIB**. L'increment del saldo deficitari entre novembre de 2014 i novembre de 2015 va ser de 10,3%. En aquest sentit, cal destacar, que Catalunya és, juntament amb la Regió de Múrcia, la comunitat amb major dèficit en relació al seu PIB.

OPERACIONS NO FINANCERES DE CATALUNYA

Acumulat a finals de novembre	Milions d'euros			% del PIB	
	2014	2015	%	2014	2015
Recursos no financers	21.895	22.911	4,6	11,11	11,21
Impostos	8.722	9.599	10,1	4,43	4,70
Impostos sobre la producció i les importacions	1.655	1.877	13,4	0,84	0,92
Impostos corrents sobre la renda, patrimoni, etc.	6.788	7.313	7,7	3,45	3,58
Impostos sobre el capital	279	409	46,6	0,14	0,20
Cotitzacions socials	15	22	46,7	0,01	0,01
Transferències entre AAPP	10.148	10.295	1,4	5,15	5,04
Resta de recursos	3.010	2.995	-0,5	1,53	1,47
Usos no financers	25.986	27.422	5,5	13,19	13,42
Consums intermedis	4.426	4.593	3,8	2,25	2,25
Remuneració d'assalariats	9.154	9.685	5,8	4,65	4,74
Interessos	1.969	770	-60,9	1,00	0,38
Subvencionis	464	479	3,2	0,24	0,23
Prestacions socials diferents de les tr. en espècie	623	634	1,8	0,32	0,31
Transferències socials en espècie	4.873	4.943	1,4	2,47	2,42
Formació bruta de capital fix	1.560	3.102	98,8	0,79	1,52
Transferències entre AAPP	2.109	2.426	15,0	1,07	1,19
Resta d'usos	808	790	-2,2	0,41	0,39
Capacitat (+) o Necessitat (-) de finançament	-4.091	-4.511	10,3	-2,08	-2,21
PIB utilitzat	197.004	204.394			

Font: MINHAP.

INVERSIÓ I DÉFICIT PÚBLICS

DÉFICIT PÚBLIC (% DEL PIB)									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
UE	-6,7	-6,4	-4,5	-4,3	-3,3	-3,0	-2,3	-2,2	-1,8
Zona euro	-6,3	-6,2	-4,2	-3,7	-3,0	-2,6	-2,2	-1,9	-1,6
Alemanya	-3,2	-4,2	-1,0	-0,1	-0,1	0,3	0,5	0,1	0,0
Irlanda	-13,8	-32,3	-12,5	-8,0	-5,7	-3,9	-1,8	-1,3	-0,8
Grècia	-15,2	-11,2	-10,2	-8,8	-12,4	-3,6	-7,6	-3,4	-2,1
Espanya	-11,0	-9,4	-9,5	-10,4	-6,9	-5,9	-4,8	-3,6	-2,6
França	-7,2	-6,8	-5,1	-4,8	-4,1	-3,9	-3,7	-3,4	-3,2
Itàlia	-5,3	-4,2	-3,5	-3,0	-2,9	-3,0	-2,6	-2,5	-1,5
R. Unit	-10,8	-9,7	-7,7	-8,3	-5,7	-5,7	-4,4	-3,1	-2,1

Fuente: Eurostat i Comissió Europea.

Segons l'evolució dels últims anys, i d'acord amb projeccions per 2016 i 2017, **Espanya hauria experimentat una reducció del seu dèficit públic de 8,4 punts del PIB en nou anys**, deixant el Procediment de Dèficit Excessiu justament en l'últim any del període esmentat, en assolir una xifra de dèficit inferior al 3,0%. Altres economies, com la d'Irlanda, Grècia o el propi Regne Unit, també haurien realitzat ajustos de magnituds similars o superiors.

INVERSIÓ PÚBLICA (% DEL PIB)									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
UE	3,7	3,5	3,3	3,1	3,0	2,9	2,9	2,8	2,8
Zona euro	3,6	3,4	3,1	2,9	2,9	2,7	2,7	2,6	2,6
Alemanya	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,1	2,1	2,2
Irlanda	3,7	3,3	2,4	2,1	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0
Grècia	5,1	3,7	2,4	2,5	3,4	3,9	3,5	3,4	3,5
Espanya	5,1	4,7	3,7	2,5	2,2	2,1	2,3	2,1	2,1
França	4,3	4,2	3,9	4,1	4,0	3,7	3,5	3,5	3,4
Itàlia	3,4	2,9	2,8	2,6	2,4	2,2	2,3	2,2	2,2
R. Unit	3,4	3,2	3,0	2,8	2,6	2,7	2,8	2,8	2,8

Font: Eurostat i Comissió Europea.

Ara bé, **l'important esforç pressupostari engegat a Europa en els últims anys ha implicat una reducció del pes de la inversió pública en tots els països, encara que en uns més que en altres**. En aquest sentit, mentre que la inversió pública en la **Unió Europea o la zona euro va disminuir menys d'un punt del PIB entre 2009 i 2015, a Espanya la caiguda de la inversió pública va assolir 2,8 punts**. Si es compara aquest registre amb la resta d'economies de la regió, s'aprecia **l'excessiva deterioració que ha sofert la inversió pública a Espanya en els últims anys, situant-se actualment en nivells inferiors als de la mitjana europea**.

INVERSIÓ I DÉFICIT PÚBLICS 2009-2015

	Reducció dèficit (p.p.)	Reducció inversió (p.p.)	Reducció dèficit per inversió (%)
UE	4,5	0,8	18,0
Zona euro	4,1	0,9	22,0
Alemanya	3,7	0,3	8,1
Irlanda	12,0	1,7	14,2
Grècia	7,6	1,6	21,1
Espanya	6,2	2,8	45,2
França	3,5	0,8	22,9
Itàlia	2,7	1,1	40,7
R. Unit	6,4	0,6	9,4

Font: Eurostat i Comissió Europea.

És necessari, per tant, **revertir aquesta tendència de carregar de forma excessiva la reducció del dèficit públic sobre la inversió pública a Espanya**. Alguns organismes internacionals alerten sobre la moderada marxa de les economies desenvolupades i recomanen dinamitzar la inversió del sector públic com a motor addicional per al creixement.

SECTOR EXTERIOR

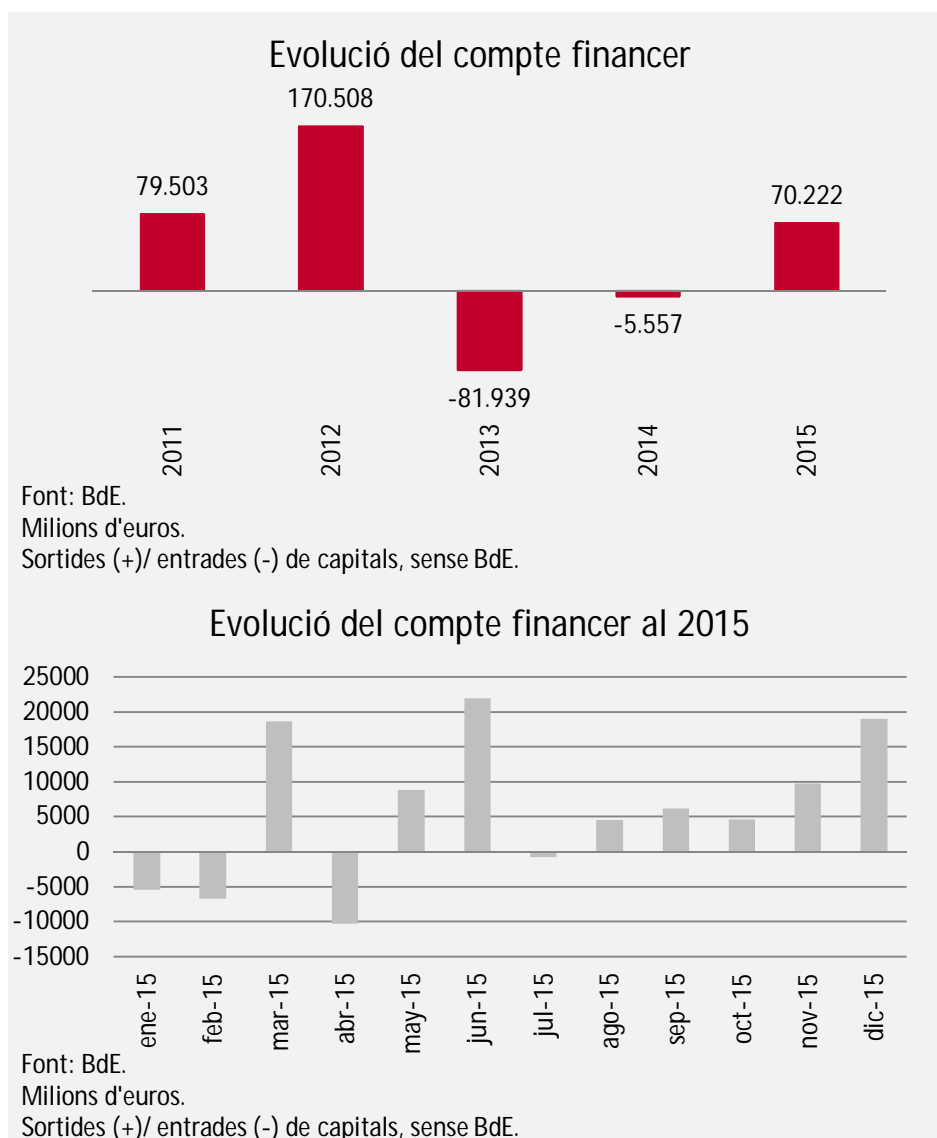
En 2015, la balança per compte corrent de l'economia espanyola va registrar un saldo positiu de 16.700 milions d'euros (1,5% del PIB), la qual cosa implica una **millora enfront del superàvit de 10.200 milions d'euros de 2014** (1,0% del PIB).

La millorança del compte corrent, es deu al fet que el saldo de la balança de béns i serveis va presentar un superàvit acumulat de 27.400 milions d'euros, superior al registrat l'any anterior. Per la seva banda, el superàvit de la balança de turisme i viatges es va mantenir pràcticament estable, mentre que el dèficit de rendes va disminuir gairebé un terç.

BALANÇA DE PAGAMENTS						
Milers de milions d'euros	2014			2015		
	Ingressos	Pagaments	Saldos	Ingressos	Pagaments	Saldos
Compte Corrent:	402,5	392,3	10,2	422,6	405,9	16,7
Balança Comercial i Serveis	338,8	312,9	26,0	358,0	330,6	27,4
Serveis	49,0	13,6	35,4	50,9	15,7	35,3
Rendes	63,7	79,4	-15,7	64,6	75,3	-10,7
Compte de Capital:	5,0	0,6	4,4	6,9	0,9	6,0
Comptes Corrent i Capital:	407,5	392,9	14,7	429,6	406,9	22,7
Compte Financer:	-	-	21,1	-	-	29,7
Exclòs Banc d'Espanya	-	-	-5,6	-	-	70,2
Inversions Directes	34,2	24,8	9,4	41,7	20,3	21,3
Errors i Omissions:	-	-	6,4	-	-	7,0

Font: BdE.

El compte capital, així mateix, va experimentar un **augment del superàvit**, per la qual cosa es va registrar una **capacitat de finançament de l'economia espanyola que va ascendir als 22.700 milions d'euros**. D'acord amb els moviments produïts en el compte financer, **es va registrar una sortida neta de capital, exclòs el Banc d'Espanya, de 70.200 milions d'euros**.

Pel que fa al comerç exterior de mercaderies, en el 2015, **les exportacions espanyoles van aconseguir la xifra rècord de 250.241,3 milions d'euros**, xifra que representa un increment de **4,3% interanual**. Així mateix es va produir un augment, encara que menys fort, de les importacions, que van pujar un 3,7%, i van totalitzar 274.415,2 milions d'euros. Per tant, **el saldo comercial deficitari (-24.173,9 milions d'euros) amb prou feines va variar respecte al dèficit de 2014 (-24.974,8)** i la taxa de cobertura es va situar en el 91,2%. El **dèficit energètic (-26.085,6 milions d'euros) es va reduir un 31,5%**, és a dir, **que l'estalvi energètic en tot 2015 va suposar gairebé 12.000 milions d'euros, però el superàvit no energètic (1.911,7 milions d'euros) va ser sensiblement més baix que el de 2014 (13.599,3 milions d'euros)**.

Cal assenyalar, que els preus de les exportacions van pujar (+0,6%), mentre que els preus de les importacions van descendir (-2,5%). Per tant, el creixement de **les exportacions i de les importacions, en termes reals, va anar de 3,7% i 6,4%, respectivament**.

COMERÇ EXTERIOR ESPANYA					
	Exportacions		Importacions		Cobertura (%)
	Millions d'euros	Variació anual (%)	Millions d'euros	Variació anual (%)	
2008	189.227,9	2,3	283.387,8	-0,6	66,8
2009	159.889,6	-15,5	206.116,2	-27,3	77,6
2010	186.780,1	16,8	240.055,9	16,5	77,8
2011	215.230,4	15,2	263.140,7	9,6	81,8
2012	226.114,6	5,1	257.945,6	-2,0	87,7
2013	235.814,1	4,3	252.346,8	-2,2	93,4
2014	240.034,9	2,5	264.506,7	5,7	90,7
2015	250.241,3	4,3	274.415,2	3,7	91,2

Font: MEC.

COMPARATIVA INTERNACIONAL 2015		
Taxa de variació anual	Exportacions	Importacions
Cataluña	6,1	3,7
Espanya	4,3	3,7
França	4,0	0,8
Alemanya	6,4	4,2
Itàlia	3,7	3,3
Zona euro	4,2	2,6
Regne Unit	-1,7	-2,3
Unió Europea	4,8	3,7
EUA	-7,1	-4,5
Japó	3,5	-8,7

Font: MEC.

Per la seva banda, **les vendes a l'exterior catalanes, van ascendir a 63.838,9 milions d'euros (25,5% del total i increment de 6,1%)**, mentre que les importacions van aconseguir 76.037,1 milions d'euros (27,7% del total i increment de 3,7%). Com a conseqüència, la balança comercial va registrar un dèficit de 12.198,2 milions d'euros, un 4,3% més que el registrat en 2014, i la taxa de cobertura es va situar en el 84,0%.

En particular, el saldo comercial de Catalunya amb la Unió Europea va registrar un dèficit de 3.815,7 milions d'euros, i el dèficit comercial amb països extracomunitaris va ser de 8.382,6 milions d'euros. En el primer cas, el dèficit es va incrementar un 4,6%, enfront del 2014, mentre que en el segon cas l'augment va ser d'un 4,2%.

Segons la destinació, la qual cosa explica el **major dinamisme de les exportacions espanyoles i catalanes, va anar el creixement de les vendes a Europa**, tant a la Unió Europea com a la zona euro. En particular destaquen les exportacions a Alemanya i Itàlia, i a la resta de països de la Unió Europea. Fora de la regió, es va registrar un important creixement de les exportacions a Amèrica i Àsia.

Per sector, el millor acompliment de les **exportacions totals per al conjunt d'Espanya va ser causa d'un major augment de les exportacions del sector automòbil, alimentació, begudes i tabac**; així com de l'increment de les vendes de manufactures de consum, béns d'equip i productes químics. En tant, les exportacions totals catalanes, es van veure afavorides pel major augment de les exportacions d'alimentació, begudes i tabac, automòbil i manufactures de consum. Les exportacions de productes químics i de béns d'equip també van pujar encara que menys que la mitjana.

COMERÇ EXTERIOR CATALUNYA					
	Exportacions		Importacions		Cobertura (%)
	Millions d'euros	Variació anual (%)	Millions d'euros	Variació anual (%)	
2008	50.515,7	1,7	77.233,9	-3,9	65,4
2009	41.461,7	-17,9	57.663,8	-25,3	71,9
2010	48.871,6	17,9	67.621,1	17,3	72,3
2011	54.989,2	12,5	72.173,2	6,7	76,2
2012	58.880,7	7,1	70.323,9	-2,6	83,7
2013	58.981,3	0,2	67.859,8	-3,5	86,9
2014	60.194,5	3,1	71.890,1	7,9	83,7
2015	63.838,7	6,1	76.037,0	5,8	84,0

Font: MEC.

EXPORTACIONS PER DESTINACIÓ				
2015	Espanya		Catalunya	
	% Total	Variació anual (%)	% Total	Variació anual (%)
Europa	70,5	5,2	72,1	5,5
Unió Europea	64,8	6,4	65,0	6,6
Zona Euro	50,4	5,4	52,5	5,9
França	15,5	2,8	15,3	-0,8
Alemanya	10,8	8,8	11,9	9,5
Itàlia	7,5	8,2	8,8	14,6
Resto UE	14,3	10,1	12,5	9,6
Regne Unit	7,3	10,4	6,4	10,7
Resto Europa	5,7	-6,8	7,1	-3,7
Amèrica del Nord	5,1	6,7	3,7	20,7
EUA	4,6	7,2	3,4	21,0
Amèrica Llatina	5,9	6,4	6,5	7,8
Brasil	1,0	-13,3	1,1	-5,5
Àsia	9,6	5,3	10,1	14,0
Japó	1,0	-5,9	1,3	14,7
Xina	1,8	8,8	1,9	14,9
Orient Mitjà	3,5	17,8	3,7	18,6
Àfrica	6,5	0,1	6,2	-1,7
Marroc	2,5	5,1	1,9	10,2
Oceania	0,8	8,3	0,6	-25,9
Total	100,0	4,3	100,0	6,1

Font: MEC.

EXPORTACIONS PER SECTOR				
2015	Espanya		Catalunya	
	% Total	Variació anual (%)	% Total	Variació anual (%)
Alimentació, begudes i tabac	16,2	9,0	13,8	9,8
Productes energètics	5,0	-27,7	2,9	-6,9
Matèries primeres	2,3	-3,8	1,5	7,7
Semimanufactures no químiques	10,5	2,1	7,0	5,1
Productes químics	14,4	5,5	26,3	4,6
Béns d'equipament	20,1	4,2	17,2	4,8
Automòbil	17,0	19,6	16,3	13,1
Béns de consum durador	1,6	18,0	1,4	11,1
Manufactures de consum	9,7	9,4	12,6	6,2
Altres mercaderies	3,3	-21,9	1,0	-31,3
Total	100,0	4,3	100,0	6,1

Font: MEC.

Quant a dades d'exportadors, en 2015, es van comptabilitzar **147.378 exportadors a Espanya, dels quals 47.782 van ser exportadors regulars (van exportar regularment durant els últims 4 anys), és a dir, un 4,2% més que en 2014.** Cal destacar, que els exportadors regulars, que van representar el 32,4% del total, **van vendre per un valor de 233.692,0 milions d'euros, és a dir, el 93,4% de les vendes totals a l'exterior.** A Catalunya, el nombre total d'exportadors regulars en 2015 **va ascendir a 16.422, la qual cosa implica un increment de 3,0% respecte a 2014.** En valor, les exportacions regulars van representar 59.052 milions d'euros, un 5,7% més que l'any anterior.

EXPORTADORS EPANYA		
2015	Exportadors	Variació anual
Empreses exportadores (nombre)	147.378	-0,2
Exportadores de = >50.000 d'euros (nombre)	38.636	-1,5
Valor vendes exportadores (milions d'euros)	250.241,3	4,3
Valor vendes exportadores >= 50.000 d'euros (milions d'euros)	249.633,6	4,3
Exportadores regulars:		
Empreses exportadores regulars (nombre)	47.782	4,2
Exportadores regulars de = >50.000 d'euros (nombre)	23.306	2,9
Valor vendes exportadores regulars (milions d'euros)	233.692,0	4,7
Valor vendes exportadores regulars >= 50.000 d'euros (milions d'euros)	230.956,5	4,9

Font: MEC.

EXPORTADORS CATALUNYA		
2015	Exportadors	Variació anual
Empreses exportadores (nombre)	47.409	-0,4
Exportadores de = >50.000 d'euros (nombre)	12.764	-0,2
Valor vendes exportadores (milions d'euros)	63.838,9	6,1
Valor vendes exportadores >= 50.000 d'euros (milions d'euros)	63.609,0	6,1
Exportadores regulars:		
Empreses exportadores regulars (nombre)	16.422	3,0
Exportadores regulars de = >50.000 d'euros (nombre)	7.185	3,1
Valor vendes exportadores regulars (milions d'euros)	59.052,0	5,7
Valor vendes exportadores regulars >= 50.000 d'euros (milions d'euros)	58.207,7	5,6

Font: MEC.

